

(1
(25)

η = 48
25.2.75

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΕΤΟΣ Γ,
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1936
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 25

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ

ΝΕΟΛΑΙΑ

ΕΤΟΣ Γ.

ΑΡ. ΦΥΛ. Ι

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1936

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΜΟΝΑ ΛΙΖΑ

Ἄχνὸ πορτραῖτο μᾶς σεμνῆς μαντόνας, ποὺ δακρῶζει
μὲ κάπνια μάτια, ποὺ σκορπίζουνε σὰ σούρουπο χλωμὸ φῶς
—Φῶς οὐρανί, ἀνέσπερο, ποὺ σὰν καὺμὸς κρυφὸς
παίρνει τῆς σκέψης τὰ φτερά κι' ἀλάργα τὰ γυρίζει

στοὺς κήπους τῆς Ἑδέμ· κι' αἰθέρια καλωσύνη
ξεχύνει τὸ χαμόγελο—σὰ ρόδον ἀπ' τὰ χεῖλη
π' ἀνέγγιχτο ἀπόμεινε ἀπ' τὴ δροσιά τ' Ἀπρίλη
στὰ βελουδένια πέταλα τὸ μῦρο του νὰ κλείνη.

Ὀλάσπρα κρῖνα τῶν χειρῶν, ποὺ μοιάζουνε στεφάνη
ἢ κι' ἄλλοτε σὰν προσευχή· καὶ τὰ μετὰξίνα μαλλιά
στάχνα, ποὺ τὰ χαϊδεύουνε τοῦ μπάτη τὰ φιλιά
δίχως τοῦ λίβα ἢ πυρὰ ποτὲς νὰ τὰ μαράνη.

ὦ, Μόνα Λίζα, πῶς θαρρῶ βαθειά σου νὰ ξυπνήη
κάποιος σκοπὸς εὐγενικὸς ἀγάπης τραγουδιοῦ
τὸ φῶς, τὸ μῦρο τῶν χειλῶν—στὸν πόνο τοῦ βραδυοῦ—
καὶ νὰ μὲ πάη στήν Ἑδέμ ἀργὰ πῶς ξεκινάει!

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

Ο ΒΑΡΣΑΜΑΣ

Είχαν γυρίσει όλοι τους, νά δώδεκα δύο άγνωστους, που μπαίνανε για πρώτη φορά στο μαγαζί. Ή λάμπα σκορπούσε ένα νυσταγμένο φως, που γίνονταν θαμπότερο όλοένα, απ' τὰ τοιγάρα και από τους κάπνους της πλαγινης κουζίνας. Εκεί μέσα, άκούγονταν τὸ τοιτσιρία των μαριδων, που τηγανίζονταν επάνω στην φουφοῦ, και μια χοντρή άντρίκια φωνή του ταβερνιαρή, που μουρμούριζε παράφωνα. σάν άγουροζυπνημένος, κάποιον τραγουδάκι της εποχής. Αφού κύτταζαν τους νιοφερμένους καλά-καλά, στρίψανε νά κεφάλια τους και καρφώσανε τὰ μάτια τους περριεργα, επάνω στον γεροντότερο της παρέας, που σάν δάσκαλος, είχε τὸ ὕφος ανθρώπου πολύπειρου και συμβουλευτή.

— Λέγαμε λοιπόν—άρχισε εκείνος—για εκείνους που αυτοκτονούν... Κουτοί άνθρωποι, θάνατι ή σκέψη καθ' ενός από μας, ε; δέν είναι έτσι;

— Και βέβαια, μόνον οί αδύνατοι στην ψυχή και στο μυαλό σκοτώνονται, για νά ησυχάσουν. Γιατί μ' όλα της τὰ βάσανα, ή ζωή, νά τὰ λέμε, είναι γλυκειά, μά πολύ γλυκειά;

Συνεπλήρωσε ένας κοντός και αδύνατος, καθισμένος πλάι του, με μάτια βαθουλά και μαύρα, μά δυνατά, σάν δυο μικρές φλόγες. Απλώσε τὸ χέρι του ο πολύπειρος όμιλητης της παρέας, σάν νάθελε νά επιδοκιμάση, τὰ όσα εἶπε ο άλλος, και συνέχισε:

— Ναι είμαι σύμφωνα, μά γι' αυτό ακριβώς. για νά δικαιοῦμαι μια τάξη ανθρώπων που αυτοκτονούν, θέλω νά δώσετε προσοχή, νά ακούσετε την ιστορία που θά σας πώ. Είναι παρμένη από την πολυκύμαντη ζωή μου— και εξακολουθήσε:

— Τότε δουλεύαμε στον Κάμπο της Λαμίας. Φτειάχναμε μιαν παράγκα σένα τοιφλίκι. Τὸ άφεντικό ήταν ένας πλούσιος. Κακομοίρης άνθρωπος, εξακουστός για την πλεονεξία και την τοιγκουνιά του. Είχε ένα παιδι μονάχα, έναν γυιό παλληκάρι ως εκεί επάνω. Πήγαινε στο Πανεπιστήμιο. Μά υπέφερε τρομερά από τη γυφτιά του πατέρα του. Δέν του έδινε οὔτε δεκάρα, σάν νέο παιδι που ήταν, νά πάη έξω κι' αυτό, νά καθισή στο καφενείο, νά κεράση ένα γνωστό. Και στο ντύσιμο του ακόμη τοῦ έκανε οικονομία. Του είχε μια φορεσιά, την ίδια τρία—τέσσερα χρόνια τώρα, χειμώνα—καλοκαίρι. Και ήταν κρίμα, αλήθεια, νά βλέπη κανείς νά περπατάη στο δρόμο, ένα πλουσιόπαιδο, με τριμένα και λερωμένα ρούχα, σάν εργάτης που γυρίζει απ' την δουλειά. Αυτό ήταν πολύ βαρῦ

για τὸ δύστυχο παιδι, χειρότερο μορτύριο και απ' εκείνου που δέν έχει «που την κεφαλήν κλείναι». Και μιαν ήμέρα, μην υπομένοντας την ταπεινωση αυτήν— ήταν πολύ φιλότιμο—τίναξε τὰ μυαλά του... Δουλεύαμε στην παράγκα όταν άκούσαμε τον πυροβολισμό. Αμέσως άφίσσαμε τη δουλειά και τρέξαμε στο σπίτι. Τὸ άφεντικό έλειπε στην πόλη. Ή κάμαρα όπου άκούστηκε ο κρότος ήταν κλειδωμένη από μέσα. Σπρώξαμε όλοι μαζί και την σπάσαμε. Βρήκαμε τὸ δόλιο παιδι, πεσμένο τ' ανάσκελα, με τὸ πιστόλι στο χέρι. Σούρχονταν κλάμα όπως τὸ βλεπες νεκρό, ένα λεβέντη, με πλάτες διπλές, κ' ένα μπῶι πανύψηλο. Κι' όταν σκεφτόμουνα πώς ή αίτία του κακού ήταν ο καταραμένος ο πατέρας του... Τώρα ας φυλάξει τὰ λεφτά του για τ' ανήψια του. Όσον καιρό δουλεύαμε στο μέρος εκείνο, πηγαιναμε τὰ βράδυα, και τρώγαμε στο μαγαζί ενός, που τον λέγανε Βαρσάμα. Εκεί βρίσκαμε έτοιμο φαί, μπόλικο και καλήν συντροφιά, γιατί ήταν ένας ανοιχτόκαρδος άνθρωπος ο Βαρσάμας, που σου έλεγε κάτι άστεία και σέκανε νά γελάσης, ήθελες δέν ήθελες.

Τὸ βράδυ εκείνο, που σκοτώθηκε τὸ παλκάρι, ο Βαρσάμας, όπως πάντοτε έπιασε τ' άστεία του. Θέμα βρήκε την αυτοχτονία του πλουσιόπαιδου,

— Βρέ παιδιά, — έλεγε σκάζοντας στα γέλοια— Δέν έρχότανε τὸ σχωρεμένο σεμένα τὸ φτωχό, νά του δώσω λεφτά, όσα ήθελε. Μόνον πήγε τὸ κουτό νά τὰ τινάξη; για νά βγάλη από τὰ έξοδα της τροφής του, τον φτωχό πατέρα του....

Χά, χά, χά, και δὸς του γέλοια ατέλειωτα.

— Μωρὲ δέν τίναζε πρώτα στον άέρα τὸ ρημαδιακό αὔτουνοῦ του γέρω—κακομοίρη... Τὸ δόλιο τι νά σου κάνη ήταν φιλότιμο παιδι... Μά πάλι δέν έκανε καλά. Και επανελάμβανε: Κανένας δέν κάνει καλά όταν τινάξη τὰ μυαλά του. Δικαιώνω μοναχά αὔτόν που έχασε την τιμή του.

Και σαυτά τὰ λόγια από πρόσχαρος γινόταν σοβαρός κ' έπεφτε σε βαθειά συλλογή.

Εκάναμε κανέναν μηνά ακόμη στα μέρη αυτά. Είχαμε βρει μπόλικη δουλειά. Κάθε βράδυ πηγαιναμε και βρίσκαμε τὸ καλό μας τον Βαρσάμα, με τὸ νόστιμο φαί του και τὰ πετυχημένα άστεία του. Μά εαφνικά μεσ' την εὔθυμιά του, πολλές φορές, γίνονταν δίχως λόγο σκυθρωπός και δέν τούπερνε μιλιά. Ό φτωχός φαινότανε πώς κάποιον μεγάλη στενοχώρια τον

έτρωγε.

Ένα βράδυ είχαμε καθήσει στο μαγαζί του λίγο άργά. Είχαμε εὔθυμήσει και τραγουδώσαμε τραγούδια της πατρίδας μας. Ο Βαρσάμας δέν ήταν μαζί μας, καθόταν όλη την ώρα στην κουζίνα, όπου είχε κάποια δουλειά καθως έλεγε....

Ξαφνικά κόπηκε τὸ τραγουδι στο λαρύγγι μας, από έναν κρότο.

Τιναχτήκαμε.

— Πυροβολισμός:

— Που άκούστηκε;— έκανε ο αρχιμάστορας μας.

Κάποιος έδειξε φοβισμένα στην κουζίνα. Τρέξαμε όλοι εκεί. Ήταν σκοτάδι. Γυρίσαμε και πήραμε μια λάμπα. Βρήκαμε τον Βαρσάμα σωριασμένον χάλω, βουτηγμένον στο αίμα. Ήταν χτυπημένος στην καρδιά. Τὸ περιστροφο παρέκεί έβγαζε καπνό. Τὰ μάτια του είχαν λίγη ζωή άκόμη, και μας κύτταζαν σάν άφηρημένα. Σκύψαμε επάνω του,

— Τι έκανες Βαρσάμα;— τον ρώτησε ο αρχιμάστορας,— χτυπήθηκε; Γιατί;

— Μά εῦ δέν κατηγορούσες εκείνους που αυτοκτονούν;

Μουρμούρισα μεσ' από τὰ δόντια μου σατισμένος.

Εκείνος με άκουσε και βάζοντας μιαν μεγάλη προσπάθεια ψιθύρισε με φωνή που μόλις άκούγότανε:

— Ναι... Μά για την τιμή μου—

Δέν μπόρεσε νά πη περισσότερα. Σε λίγο ξεψύχησε.

Αργότερα μάθαμε πώς ο Βαρσάμας, είχε δύο κόρες που ήταν κακής διαγωγής. Ή μια μάλισια, τῶσε σκάσει από τὸ σπίτι κρυφά, με κάποιον φίλο της. λίγες ώρες πριν απ' την αυτοκτονία

—Φτωχὲ Βαρσάμα!...

ΣΩΤΟΣ ΓΑΡΔΗΝΗΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

ΘΑΝΑΤΟΣ

Όλοι μας θά περάσουμε μια μέρα τὸ μυριοπατημένο μονοπάτι. οί πεινασμένοι όλοι κι' οί χορτάτοι θά πάρουμε τὸ δρόμο πρὸς τὰ πέρα

Ή γη θά περιμένει σα μητέρα και θά μας έχη μαλακό κρεββάτι κι' ο χάροντας θάρρη καθάλλα σ' τι τὸ χιλισπλουμισμένο, σα φοβέρα...

Θά δέρνεται στο πόνο της ή μάνα και πένθιμα χτυπώντας μια καμπάνα με θρήνους θά γεμιση τον άγέρα...

Και μεις ποζάτοι μες τη νεκροκάσσα χωρίς ζωή, δίχως ψυχή κι' ανάσα θάχουμε άγκαλιάσει τη χιμαίρα...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ

RETOUR ETERNEL

(Tout demeure le même: au loin on ne découvre Que le plis et replis du grand serpent mouvant)

ΙΩΑΝ, ΜΑΡΙΑ ΓΚΥΓΙΑ

Νά ζούσα, και νά πέθαινα. Και νά—
[ταν ή ζωή μου
όρμη δίχως σταμάτημα, και γέλοιο
[δίχως κλάμμα
Κάποιον τραγουδι όρφικό, γλυκό ή
[ύπαρξή-μου,
Και ο σκοπός για τή ζωή, σύμρνα,
[λιβάνι τάμα

Και νάτανε τὸ τέρμα μου, όχι μια
[πέτρα τάφου
όχι μηδέν. Όχι γλυμένα κόκκαλα
[και σκουλικίων τροφή
μά γραφικό άπάντημα του νέου μου
[έγὼ και μια στροφή
για τή ζωή—Γλυκειάς ώδης άντι-
[στροφή....—

Και νά διαβαίνουνε καιροί, πολιτι-
[σμοί, αίώνες
κι' όλο γλυκά άπαντήματα κι' όλο
[καινούργιοι κόσμοι νά ξυπνοῦν
μέσα μου νά φωλιάζουνε, και μέσα
[τους νά ζώ και νά περνοῦν
κι' όλο καινούργιες ήδονες νά με
[κερνοῦν.

Στον τωρινό μου εαυτὸ σάν φτάσω
[κάποιον μέρα,
—Θέ νάναι φάσμα άζωο, και γὼ
[ζωής φυτάδι—
ένα γλυκό χαιρέτημα ας φτάσει στον
[άέρα
ένα ξανάνειωμα ζωής. Κι' ας γί-
[νομε σκοτάδι...

ΤΙΤΟΣ ΑΙΝΕΙΑΣ

Ἡ Μικροῦλα μὲ τὴν Ποδιά

Ἡ ἱστορία πού θὰ σὰς διηγηθῶ δὲν ἔχει τίποτα τὸ ἐξαιρετικό. Ταπεινὴ ὅπως ταπεινὴ στάθηκε ἡ μικροῦλα, ἀπλή ὅσο ἀπλή ἦταν ἡ ζωὴ τῆς.

Ἦταν ἓνα κοριτσάκι μὲ τὴν ποδοῦλα τοῦ σχολείου. Μὲ τὴν σχολικὴ τσάντα τὶς μέρες πού εἶχε μάθημα, μὲ σιγανὸ βῆμα, ἀργὸ καὶ ρεμβαστικό περνοῦσε γιὰ τὸ σχολεῖο τῆς. Τὸ ψηλόλιγνο σῶμα τῆς τυλιγμένο στὴν μαύρη ποδιά ἔδειχνε ψηλότερο ἀπ' ὅτι ἦταν. Ἡ ματιά ἀπαλὴ ἔπεφτε ἀπάνω σ' ὅτι κοίταζε.

Μάτια, πού μαρτυροῦσαν χρυσοὴ καρδιά. Ματιά ἀπονήρευτη. Τὸ ἄκακο χαμόγελο ἀνθίζε σὰν τριαντάφυλλο στὰ λεπτά καὶ χλωμά της χεῖλια κ' ἔδινε χάρη καὶ ζωὴ στὸ ἀδύνατο καὶ χλωμὸ πρόσωπο.

Μιά μέρα τυχαίᾳ τὴν γνώρισα. Πάντα δισταχτικὴ κ' ἐπιφυλαχτικὴ. Μιλοῦσε περισσότερο μὲ τὰ μάτια παρά μὲ τὸ στόμα. Ἡ ἀπαλὴ καὶ λεπτὴ φωνὴ ἐπικύρωνε μόνο ὅσα λέγανε αὐτά. Δὲν ἦταν ἀπ' τὰ κορίτσια τὰ ζωηρὰ πού τραβοῦνε μὲ τὶς κινήσεις, μὲ τὸ θόρυβο. Αὐτὴ σὲ τραβοῦσε μὲ τὴν φοβισμένη τῆς ματιά. Τὸ μυστήριο πού κρυβόταν πίσω ἀπ' τὰ καλογραμμένα μάτια τῆς ἔδινε ζωὴ ἐσωτερικὴ, πλούσια ἐκφραση στὴ μορφὴ, τρυφερότητα στὴ φωνή. Σὲ τραβοῦσε...

Μόλις ἄρχιζε νὰ νοιώθῃ τὸν κόμο. Ἡ καρδιά τῆς σιγὰ-σιγὰ ἀνέμιζε. Ἡ φύση ἄρχιζε καὶ στὴ παιδοῦλα μὲ τὴν σχολικὴ ποδιά νὰ δίνει ζωὴ καινούργια. Καὶ μιά μέρα ἡ καρδιά μίλησε. Τὰ βιβλία δὲν ἔχουν ἐνδιαφέρον ὅπως πρῶτα. Ἔρχεται τώρα συχνὰ στὸ παράθυρο. Τὴν βλέπεις μὲ τὸ βιβλίο ἀνοιχτὸ νὰ κοιτάζει τὸ ἄπειρο. Ὁ λογισμὸς τῆς καὶ ἡ φαντασία τῆς ὄρες δλόκληρες πετοῦνε στίς ὡμορφες χώρες τῆς ἀγάπης.

Φτερουγίζουσε γύρω ἀπ' τὴν εἰκόνα τοῦ μαθητοῦ τοῦ γυμνασίου πού συναντᾷ κάθε μέρα σχεδὸν πηγαίνοντας σχολεῖο. Πῶς τὴν κοιτάζει. Πόση τρυφερότητα εἶχει κείνη ἡ ματιά του! Τώρα μέσα ἀπ' τῆς σελίδες τῆς ἱστορίας πού ἔχει ἀνοιχτὴ μπροστά τῆς τὰ μάτια τοῦ ἀγοριοῦ δὲν τὴν ἀφήνουν. Τὴν κοιτάζουν μὲ τρυφερότητα καὶ τὴν παρακαλοῦν. Ὡ πόσο σπαραχτικό εἶναι τὸ παραπονο μέσα των! Κάθε φορὰ πού θὰ πάει στὸ σχολεῖο τὸ ἀγόρι θὰ βρίσκεται στὸ ἴδιο μέρος. Ὅσο πλησιάζει τόσο καὶ ἡ ταραχὴ του μεγαλώνει. Φαίνεται σὰν κάτι νὰ θέλει νὰ πεῖ. Μὰ δισταίνει. Τὴν τελευταία στιγμὴ χάνει τὸ θάρρος του. Καὶ αὐτὴ προσπερνᾷ. Ὡ γιατί, γιατί δὲν τῆς λέγει δυὸ λόγια; Μιά καλὴ μέρα! Θὰ τὸν χαιρετοῦσε κ' αὐτὴ. «Καλὴ μέρα» θὰ τοῦλεγε χαμογελώντας. Ἀλλὰ πέρασε κ' αὐτὴν τὴ φορὰ χωρὶς αὐτὸς νὰ βρεῖ τὸ θάρρος. Πῶς νὰ περιμένει ἀκόμα! Ὡ ἄς τῆς μιλήσῃ!...

Κάποτε γίνανε φίλοι. Πολλὲς φορές πηγαίνοντας γιὰ τὸ σχολεῖο συναντιώτανε, Φλυαροῦσανε, φλυαροῦσανε γιὰ χίλια δυὸ μικροπράγματα. Γιὰ τὰ μαθήματα, τοὺς καθηγητές, τὶς ἐξετάσεις. Γιὰ τὰ ἔργα πού εἶδανε στὸν κινηματογράφο, γιὰ τοὺς κοινούς φίλους, γιὰ ὅλα. Δὲν νοιώθανε ποτὲ νὰ τελειώνουν ὅσα εἶχαν νὰ ποῦν. Δὲν μένανε ποτὲ βουβοί. Πάντα κάτι εἶχε νὰ πεῖ ὁ ἓνας στὸν ἄλλο. Μόνο γι' αὐτὸ πού τοὺς ἔνωσε καὶ τοὺς δυὸ δὲν τολμοῦσαν νὰ μιλήσουν. Ὁ ἓνας ντρεπόταν τὸν ἄλλο. Κάτι ἔκρυβε ὁ καθένας μέσα του γιὰ τὸν ἄλλο, πού δὲν ἦταν δυνατό νὰ τὸ ἐξωτερικεύσει. Καὶ τὸ κρύβαν ζηλότυπα. Ἐτσι περνοῦσαν ἡ μέρες γεμάτες. Πότε μὲ τὴν συγκίνηση τῆς λύπης γιὰ τὴν ἀργητὰ τοῦ ἑνὸς πότε μὲ τὴν χαρὰ τῆς συνάντησης. Ὁ και-

ρὸς πέρασε γρήγορα, ὅπως γρήγορα περνᾷ πάντα τὶς εὐτυχισμένες μέρες.

Τὸ ἀγόρι ἔγινε νέος πιά. Τέλειωσε τὸ γυμνάσιο καὶ θὰ πήγαινε ἔξω στὴν Εὐρώπη. Ἡ μικροῦλα μὲ τὴν ποδιά τοῦ σχολείου ἔγινε κοπέλλα. Θὰ χωριζόντανε. Ἐκείνη θὰ τὸν περιμένε νὰ γυρίσει. Θὰ τῆς ἔγραφε δὲν θὰ τὴν ξεχνοῦσε. Ἐκεῖνος ἔφυγε στὸ παράθυρο ὄρες πάλι ἡ κοπέλλα μένει ρεμβάζοντας. Ἡ φαντασία τῆς πετάει σὲ χώρες μακρινές, σὲ πολιτεῖες πολυάνθρωπες, σὲ πολυκατοικίες. Οἱ μέρες ἢ μιά ὕστερα ἀπ' τὴν ἄλλη περνοῦν. Πέρασε καιρὸς. Πόσος καιρὸς! Κι' αὐτὴ θυμᾶται. Θυκᾶται καὶ λυώνει... Ἐνῶ ἡ ὑπουργὴ ἀρρώστεια παραμονεύει. Βρίσκει τὸ στήθος ἀδύνατο, τὸ κορμὶ κουρασμένο. Καὶ τὸ προσβάλλει.

Ἡ κοπέλλα δὲν φαίνεται πιά στὸ παράθυρο. Εἶναι κλειστὸ μὲ κατεβαμένες τὶς κουρτίνες. Περίλυπο καὶ κατσουφιαμένο δλόκληρο τὸ σπίτι. Στὸ κρεββάτι πίσω ἀπ' τὶς βαρεῖες κουρτίνες εἶναι πλαγιασμένη. Ὁ-ρες-ὄρες τεινάζεται σπασμοδικὰ διακόπτοντας τὸν ρεμβασμὸ τῆς καὶ τὰ ὄνειρά τῆς ὁ χαρακτηριστικὰ ξηρὸς βῆχας τῆς ἀπονης ἀρρώστειας τῆς. Τὸ προσωπάκι γίνηκε πιὸ χλωμό. Τὰ μάτια βαθούλωσαν καὶ μοιάζουν σὰν γιαλένια. Ἀπλανῆ καὶ χωρὶς ἐκφραση κυττάζουν στὸ ταβάνι τὴ λάμπα τοῦ ἠλεκτρικοῦ. Τὰ χέρια ἄσχακα σφίγκουν τὰ σκεπάσματα σὰ νὰ θέλουν νὰ κρατηθοῦν ἀπ' αὐτά.... Ἡ ἄρρωστη ὁμως εἶναι καὶ δὲν εἶναι ἐκεῖ. Κάπου μακριὰ σὲ χώρες ξενικὲς πλανιέται ἡ κουρασμένη τῆς φαντασία. Βρίσκεται κοντὰ στὸν ἀγαπημένο τῆς στίς μακρινές χώρες. Φτερουγίζει ἀνάλαφρα πάνω ἀπ' τὸ προσκέφαλό του τὴ νύχτα. Κι' ὅταν τὴ μέρα διαβάσει τοῦ παρραστέκει πρόσχαρη καὶ λυπημένη ὅπως ἦταν τὶς μέρες πού ἦταν μαζί.

Ὁ Νέος θὰ γυρίσει νοιώθοντας κάποτε τὴ λαχτάρᾳ τῶν γνωρίμων

καὶ τῶν ἀγαπητῶν. Θὰ γυρίσει κουρασμένος καὶ ἀηδιασμένος ἀπ' τὴ ζωὴ ζητώντας λίγη ξεκούραση καὶ τρυφερότητα στοὺς δικούς του. Ἡ μικροῦλα ὁμως μὲ τὴ μαύρη ποδιά τοῦ σχολείου καὶ μὲ τὴν θλιμμένη ἐκφραση δὲν θὰ τὸν περιμένει ὅπως τοῦ ὑποσχέθηκε. Θᾶναι ἄλλοῦ. Κάπου ἐκεῖ μαζί μὲ ἄλλους πού εἶχαν τὴν ἴδια σκληρὴ τύχη. Στὸ βουνὸ ψηλὰ σὲ μιά μοναχικὴ κάμαρα μὲ μοναχὸ σύντροφο τὴν ἀγάπη τῆς καὶ γιὰ παρηγορίᾳ τὸν πόνο τῆς καρδιάς.

ΓΡ. ΛΑΝΑΡΑΣ

ΓΟΡΓΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΥΕΣ

Τὶ ἄσχημα, τὶ πληκτικὰ κ' ἀτέλειωτα εἶναι πολλὲς φορές τὰ χειμωνιάτικα βράδια. Ὅταν ὅλοι λείπουν ἀπὸ τὸ σπῆτι, καὶ μὲν ὁ μοναχὴ μὲ τὴν μικρὴ ἀδερφοῦλα, τὶ πληκτικὰ κ' ἀτέλειωτα μοῦ φαίνονται. Κάθουμαι κοντὰ στὴ φωτιὰ σιωπηλὴ. Οἱ δυὸ πιστοὶ σκύλλοι μοῦ κρατᾶνε συντροφιά ξαπλωμένοι στὰ πόδια μου. Πεῖ ὁ πέρα ἡ ἀδερφοῦλα μου παίζει μὲ τοὺς κύβους τῆς φλυαρώντας ἀδιάκοπα. Ὁ ἀέρας κάνει τὰ δέντρα τοῦ κήπου σφυρίζουν, καὶ ἡ βροχὴ μὲ ναουρίζει καθὼς χτυπάει ρυθμικὰ στὰ κρύσταλλα τῆς πόρτας. Σὲ λίγο παίρνουν τὴ μικρὴ γιὰ ὕπνο. Μὲ καθηνοχτίζει, μὲ τὸ παιδικὸ γέλοιο στὸ ἀτόμα.

Καὶ μὲν ὁ μόνη κοντὰ στὴ φωτιὰ, τ' ἀτέλειωτα αὐτὰ χειμωνιάτικα βράδια...

ΜΥΡΡΑ ΛΑΘΗ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΔΡΟΜΑΚΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σάν αντικρύσαμε απ' τή γέφυρα του карабиού τις Μακεδονικές άκτές άθελα θυμηθήκαμε τούς στίχους του ποιητή:

- Στή σκλάβια ου έχτύπησε
- έλευθερίας καμπάνα
- και σμίξαν για παντοτεινά
- ή κόρη με τή μάνα...

Και για μερικά λεπτά ξαναζούσαμε τήν ένθουσιώδη ύποδοχή του λαού στα πολεμικά μας.

Ναί, οί υπέρλαμπρες νίκες του Στρατού μας στους δύο ένδόξους μας πολέμους του 1912 και 13 έδωσαν στη Μάνα Ελλάδα τή μεγάλη κι' έπιφανέστατη κόρη, τή Θεσσαλονίκη, μαζί με παληές όνομαστές χώρες της. Τήν ήμέρα της έπίσημης γιορτής του πολιούχου της πόλης, του Μυροβλήτου Δημητρίου, τήν νύχτα της 26ης του Οχτώβρη του 12, οί πρωτοπορείες του Έλληνικού στρατού μπήκαν στη μεγάλη πόλη και τήν έπομένη ήμέρα, στο πολύπαθο παλιό κάστρο της, στο Έπταπύργιο, κυμάτιζε περήφανη ή γαλανόλευκη. Η αίωνόβια κι' ένδοξη νύφη του Θερμαϊκού, ή όμορφη Θεσσαλονίκη γινόταν πάλι Έλληνική.....Στή παγκόσμια ιστορία ή Θεσσαλονίκη παρουσιάζει τή μοναδική έξαιρετικά φαινόμενο πόλη που είκοσι τρεις αίωνες, ύστερα από τόσες και τόσες φοβερές συφορές που ύπόφερε, κατώρθωσε νά συνεχίση μέχρι σήμερα έντονο κι' άδιάσπαστο τόν ιστορικό της βίο. "Ας σημειωθή ότι ή βασιλίδα των πόλεων ή Έπτάλοφη Κωνσταντινούπολη κτίστηκε έξ έλόκληρους αίωνες ύστερα απ' τή Θεσσαλονίκη. Η μόνη πόλη που άναφαίνεται στο Μεσαίωνα είν' αυτή, ένω τόσες άλλες ένδοξες πολιτείες του αρχαίου κόσμου, σαν τήν Αθήνα, τή Ρώμη, κι' άλλες, περιέρχονται στην άφάνεια.

Ο Κοινωνικός, ό Λογοτεχνικός, ό Καλλιτεχνικός της βίος μας παρουσιάζει όμοια και ακριβή τήν είκόνα της ζωής της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Στην λαμπρότητα αυτή του πολιτισμού διεσώθηκε μέχρι σήμερα ή μακρινή άπήχηση των παλιών χρονογράφων, αλλά και πραγματικές άποδείξεις, τά πολυτιμώτα μνημεία της. Σώζονται και κινούν τή κατάπληξη και τή μεγαλειότης, οί βυζαντινοί ναοί, με τις πολυποίκιλλες διακοσμήσεις τους. Η νύφη του Θερμαϊκού κόλπου ήταν ίσια κι' όμοια με τή βασιλίδα των πόλεων, γι' αυτό κ' αυτή τήν ώνόμασαν βασιλεύουσα κι' ό λαός με τά ίδια μοιρολόγια θρήνησε και τις δυό βασιλίσσες σαν τήν έχασε απ' τήν άφάνεια.

—« Πήραν τή Πόλη πήραν τήν, πήραν τήν Σαλονίκη». Μα και σήμερα άναμφισβήτητα ή Θεσσαλονίκη είναι απ' τις μεγαλύτερες πολιτείες της Μεσογείου, γιατί είναι ένα απ' τά κυριώτερα έμπορικά λιμάνια της Βαλκανικής. Μπαίνοντας στο λιμάνι της θαυμάζεις τή πολυποίκιλλη όμορφιά της πόλης. Μιάς πόλης μαζί Εύρωπαϊκής και Ανατολικής. Τά πρώτα κατάλευκα οικοδομήματα που συναντά τή μάτι του ξένου απ' τήν καράβι, είν' ή καινούργια πολιτεία που δημιουργήθηκε, ύστερα από τή 1917. Τά οικοδομήματα αυτά μέσα σε λίγα χρόνια ξεπετάχτηκαν απ' τής στάχτες που κατακάθησαν ύστερα απ' τή τρομερή πυρκαϊά, σαν άποτεφρώθηκε ή μισή σχεδόν. Σε συνέχεια έρχονται τά παλιά σπίτια, ή παλιά πολιτεία που θυμίζει στον έπισκέπτη άθελα ότι αντικρύζει μια Πόλη της Ανατολής, για τήν ιδιόρρυθμο που έχου. Μα ίσια, ίσια τή μέρος αυτό είναι τή

γραφικώτερο, και προξενεί τή ένδιαφέρον, ύστερα απ' τάλα. Γύρω απ' αυτά τήν περιζώνουν τά γηραλέα απ' τή ξετύλιγμα του χρόνου Βυζαντινά φρούρια, που σώζονται σ' άρκετή άπόσταση και για μια άλλη φορά κάνουν τή ξένο ν' άναπλάττη όλο τή βυζαντινό περίβολο. Τό μεγαλόπρεπο πανόραμα της παίρνει όλος ιδιάζουσα χάρη απ' τούς λίγους—άλλοτε πολλούς—μιναρέδες, τούς στημένους στο πλάι των βυζαντινών εκκλησιών που στα χρόνια της σκλαβιάς οί βάρβαροι καταχτητές τις είχαν μετατρέψει σε τόπους λατρείας του Άλλάχ. Άνεβαίνοντας στο Κάστρο έχεις μπροστά σου άλλο θαυμάσιο θέαμα. Άμφικλινείς στέγες στρογγυλοί τρούλλοι, κι' άνάμεσα στους ψηλούς μιναρέδες και των σπιτιών, προβάλλουν πυκνές συστάδες κυπαρισσιών κι' άλλων δένδρων, που προδίδουν στην όλη γραφικότητα, τή βαθυπράσινο άρμονικό χρωματισμό, με τή φανερή γελαστή χάρη της. Στο κάτω άκρο έκτείνεται ή προκυμαία, ή παραθαλασσία λεωφόρος Νίκης που τελειώνει στο Λευκό Πύργο, τόν άλλοτε Έρυθρό, γιατί στα χρόνια της Τουρκικής κατοχής χρησίμευε για φυλακή των βαρυποινιτών. Σήμερα είναι κέντρο Προσκοπικών όμάδων Θεσσαλονίκης, όπου κάθε όμάδα έχει τή Λέσχη της. Στη κορυφή του Πύργου κυματίζει ή γαλανόλευκη πάνω απ' τήν κατάρτι του τουρκικού πολεμικού «Φετιχ—Μπουλέν» που βυθίστηκε στο άκρωτήριο Καραμπουρνού, από τήν τορπιλοβόλο «11» που τή κυβερνούσε ό μακαρίτης ναύαρχος Βότσης. Άπ' τήν Λευτό Πύργο άρχίζει ή Λεωφόρος Έθνικής Αμύνης, εύρετα με δένδρα, ή άλλοτε περιφνημής λεωφόρος Χαμηδιέ. Σ' αυτό τήν δρόμο βρίσκονται όλα τά δικαστικά γραφεία, τή Πανεπιστήμιο καθώς και τή γυμναστήριο του «Ηρακλέους». Τή χαρακτηριστικό της πόλης όμως είναι οί βυζαντινοί ναοί. Μέσα στις πυκνοκατωκημένες

συνοικίες, διακρίνεις τή κυκλοτερή κατά τή σχήμα και φημιζόμενο για τά ψηφιδωτά του "Αη-Γιώργη, τή σημερινό Βυζαντινολογικό Μουσείο, ή Θεοτόκος των Χαλκείων, ή άγία Σοφία ό δρομικός του "Αη Δημήτρη, τή μοναστήρι των Βλαττέων και τόσες άλλες. Στο δυτικό μέρος είναι οί σταθμοί των Μακεδονικών σιδηροδρομών. Τώρα τά τελευταία χρόνια ή Θεσσαλονίκη έξωραίζεται με καινούργιες μεγάλες οικοδομές, καινούργιους δρόμους σαν τή όδό Άριστοτέλους κι' άλλα έργα έξωραίστικά, άξια πολλού λόγου. Μιά έπίσκεψη στη Θεσσαλονίκη άξίζει στη περίοδο της Έκθεσης, που συγκεντρώνει διεθνή κόσμο, έξαιρετική κίνηση και παίρνει διαφορετική όψη. Άλλ' ένω προχωρεί τή πρόγραμμα των έξωραίστικών έργων ή σκαπάνη έρχεται νά σβύση τις γραφικές συνοικίες, τά στενοσόκκακα με τά κατερίμια, τά όμορφα και καθαρά παλιά σπίτια, εκεί που βλέπει ό ξένος τή πραγματική Θεσσαλονικιώτικη ήθογραφική ζωή. Τώρα ή σκαπάνη του πολιτισμού και της άναγέννησης έρχεται νά κάνει, εκείνο που γίνεται πρό πολλού στη παλιά Αθήνα με τις άνασκαφές. Κι' έτσι ή γραφική ζώνη χάνεται σιγά-σιγά. "Υστερα από λίγα χρόνια δε θά μωρη πιά ό ξένος ν' άναπλάσση τή βυζαντινή έποχή ούτε τή προχθεσινή τουρκική γιατί θά λείψουν μια για πάντα οί γραφικές γωνίες της παλιάς πόλης που κάνουν τή περιπατητή των δρομακιών εκείνων νά σκιρτά από στιγμή σε στιγμή μια άνεκδιήγητη χαρά που νοιώθει τώρα έφ' όσον άκόμα ύπάρχουν. Τά παλιά σπίτια, τά έλικοειδή δρομάκια που σε κάθε βήμα σταματά ό έρευνητής για νά θαυμάση και κάτι, όλοένα έξαφανίζονται. Προχωρώντας κάθετα προς τήν όδό Έγνατία βρισκόμαστε σ' άλλο κομμάτι της παλιάς πόλης γεμάτο από ρωμαντικούς θρούλους. Τή κομμάτι αυτής της συνοικίας, διαψεύδει εκείνους που

νομίζουν ότι έχει σβύσει τελειωτικά ο ρομαντισμός. "Όσο ανεβαίνουμε προς τα πάνω απ' τόν έλικοειδή δρόμο, τὸ πρῶτο πού σέ κάνει νά θυμηθῆς ὀλόκληρη ἱστορία εἶναι τὰ φανάρια. Στὸ βάρος τῆς ἀνηφορίας τοῦ καλντεριμιού, ξεπροβάλλει ἕνα παλιὸ σαραβαλιασμένο φανάρι. Πόσα δὲ μᾶς κάνει νά θυμηθοῦμε... τὸ θῦμα αὐτὸ τοῦ πολιτισμοῦ. Μιά διαταγή ἀπ' τὴν ἀρμόδια ὑπηρεσία πρὸς τοὺς φανοκόρους, πὼς γιὰ χάριν καλοσηθείας εὐπρεπειᾶς καὶ πολιτισμοῦ, τοποθετοῦνται στὶς θέσεις τους ἡλεκτρικά, ἦταν ἀρκετὰ, γιὰ νά σβύσῃ μαζί μὲ τὸ φῶς κί' ἡ δόξα τους. Ἄλλὰ τὸ ἔργο ἦταν μισοτελειωμένο. Ἐπρεπε νά συμπληρώσουν οἱ ἀλλῆτες, καὶ δὲν ἄργησαν. Σὲ λίγες μέρες δὲν ἔμενε παρὰ ὁ σκελετός. Κί' ἔρημο τώρα ἀραχνιασμένο γέρνει τὴ θλιβερὴ του ὑπαρξὴ πρὸς τὸ καλντερίμι τοῦ στενοῦ δρόμου. Κιόσκια μὲ καφάσια κί' ἀραβικὰ ἀρραβγήματα ἀπὸ πέρα κί' ἀνάμεσα ἀπὸ μερικοὺς μπαξέδες ξεπετιοῦνται διχαλωτὰ κλωνάρια ἀπὸ διάφορα λουλούδια πού ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φύλλα τους, βλέπεις ἕνα κομμάτι γελαστῆς πράσινης θάλασσας. Βολτοφέρνοντας, νομίζεις ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή πὼς ἀπὸ κάποιο μιναρὲ θ' ἀκούσης τὴ φωνὴ τοῦ μουζιζι καὶ πίσω ἀπ' τὰ κοφάσια πού ὑπάρχουν σὲ μερικὰ δρομάκια, φαντάζεσαι πὼς γελαστὰ χανουμάκια κρυφοκυττάζουν. Κί' ὀλοένα ανεβαίνοντας ἀνάμεσα στὰ παλιὰ δρομάκια καὶ τὰ βυζαντινὰ μνημεῖα φτάνομε στὸ ναὸ τοῦ πολυούχου ἀγίου τῆς πόλης. Τὰ λειψάνα του δείχνουν πὼς ἦταν ἕνα πραγματικὸ θαῦμα ἀρχιτεκτονικῆς, ὅπως καὶ τ' ἄλλα μνημεῖα, ἀλλ' ἰδιαίτερα ὁ ναὸς αὐτὸς πού ὕστερα ἀπὸ τὴν Ἅγια Σοφία τῆς Κωνσταντινούπολης ἦταν τὸ ἀγλαίωμα τῆς βυζαντινῆς τέχνης. Πολλὰ ἔργα τέχνης ἔχουν καταστραφῆ μέχρι σήμερα καὶ πάνω σ' αὐτὰ ἔγιναν τόσες συζητήσεις καὶ

γράφτηκαν τόσα πού ἂν συγκεντρωθοῦν θ' ἀποτελοῦσαν τόμους ὀλόκληρους. Κανένας ὅμως δὲν ἔθρηνησε τὴ καταστροφὴ του καὶ λίγα λόγια τυπικὰ εἰπώθηκαν ὅσο ἦταν πρόσφατο. Περπατώντας πάνω στὴ μαρμαρινὴ πλακόστρωτη, ἢ ψυχῇ τοῦ ἐρευνητοῦ στριφογυρνᾶει μεσ' τὶς πτυχῆς τῆς πολύπαθης ἱστορίας τῆς ὅπως ἀκριβῶς τὰ πλεξίματα τῶν σκαλιστῶν φύλλων πάνω στὰ παλιὰ καὶ προσβλημένα ἀπ' τὸ χρόνο μ' ἀνεκτίμητης ἀξίας Θεοδοσιανὰ κιονόκρανα. Μέσα στὰ λίγα αὐτὰ τετραγωνικὰ μέτρα τοῦ χώρου τοῦ ναοῦ εἶχαν συγκεντρωθῆ κάποτε τὰ ὁμορφώτερα ψηφιδωτὰ τοῦ κόσμου, τὰ πιὸ πολυτίμητα κειμήλια τοῦ Μεσαίωνα. Καὶ στὴ πρόοδο τῆς πόλης πολὺ συνετέλεσε ἡ λατρεία τοῦ Ἀγίου, γι' αὐτὸ πρὸς τιμὴ του ἐτελοῦντο τὰ Δημήτρια τελετὲς ὅμοιες μὲ τὰ Παναθήνια καὶ δίκαια τὸν ὀνομάζουν τὸ ναὸ Παρθενῶνα τῆς Θεσσαλονίκης. Γιατί ὅπως ἡ ἱστορία τῆς Ἀθηνᾶς ἦταν συνηφασμένη μὲ τὴν ἱστορία τῆς πόλης τῆς, ἔτσι κί' ἡ δική του ἱστορία, ἢ ἡρωϊκώτερη μεταξὺ τῶν ἀγίων εἶναι συνηφασμένη μὲ τὴ νύφη τοῦ Θερμαϊκοῦ. Νά ἡ ἱστορία του σὲ γενικῆς γραμμῆς, ὁ λαϊκὸς θρύλος τὸν παρουσιάζει ἕνα ἄτρωτο ξανθὸ παλληκάρι πού τὸ πᾶν θυσίαζε γιὰ τὴ πόλη του. Ὡς γιαιτρος γυρνώντας τὶς συνοικίες τῆς φτωχολογιᾶς ἔσωζε τὸν κόσμον, κί' ὅταν ὁ εὐλογημένος ἀπ' αὐτόν, ὁ Νέστορας νίκησε τὸν Λυαῖο, ἔγινε αἷτια νά θανατωθῆ. Ὁ Τάφος του μετεβλήθηκε σὲ καινούργια Σιλῶμ, γιὰτὶ μὲ κάποιο μύρο πού ἀνέβλυζε, ἔβρισκαν τὴ θεραπεία τους. Μία ἑργασία πού ἀρχισε θὰ μᾶς παραδώσῃ σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα τὸ Παρθενῶνα τῆς Θεσσαλονίκης στὴ πρώτη του μεγαλοπρέπεια. Στὸ τέλος τῆς ὁδοῦ Ἐγνατία, σώζεται ἡ θριαμβευτικὴ ἀψίδα, τοῦ αὐτοκράτορος Γαλερίου, ἢ Καμάρα.

ΠΑΣΤΕΡ

Ὁ Παστέρ γεννήθηκε στὴ Δόβ τῆς Γαλλίας τὸ 1822. Ὁ πατέρας του ἦταν βυρσοδέψης. Ὁ Παστέρ «τέκνον τοῦ λαοῦ» ἀνήκων εἰς ἐργατικὴν οἰκογένειαν διέπρεψε μὲ τὴν ἐργασία καὶ τὴν ἐξυπνάδα του. Στὴ μελέτῃ αὐτῆ θὰ ἐξετάσουμε ποιὸ ἦταν τὸ ἰδεῶδες τοῦ Παστέρ, ἑνὸς σοφοῦ πού τόσα προσέφερε στὴν ἀνθρωπότητα.

I. Ὁ Ἀνθρώπος:

Ὁ Παστέρ ὑπῆρξεν *χαρακτῆρας ἁραστήριο καὶ καρδιὰ γενναία. Χαρακτῆρ* χωρὶ παρεκλίσεις τείνει πρὸς τὸ σκοπὸ του, παρ' ὅλη τὴν φτώχεια τοὺς κόπους καὶ τὶς δυσκολίες. «Κάθε ἀνθρώπος πρέπει νά ἔχῃ ὡς ἰδεῶδες νά καταβάλλει τὸ ἀνώτερον ὄριο τῆς προσπάθειᾶς του στὸν κόσμον αὐτό: πρέπει ὅταν πλησιάζει πρὸς τὸ σκοπὸ νά δικαιουται νά πῆ: «Ἐκανα ὅ, τι μπόρεσα» λέγει ὁ Vallery Radot ὁ βιογράφος τοῦ Παστέρ.

Ὁ Παστέρ ἦταν μέγας ἐργατικός: ἀνωρίζεται νά ζήσει, νά μάθῃ νά ἐπιτύχῃ. Στὴ φοιτητικὴ του ζωὴ γιὰ νά ἐπαρκέσῃ στὰ ἔξοδά του, ἦταν καὶ προγυμναστής. Ὁλόκληρες μέρες περναὶ στὸ χημικὸ του ἐργαστήριον «ἕνα στενάχωρο τόπον, πού θὰ δίσταζαν σήμερα νά μεταχειρισθοῦν ὡς κατοικία κυνελιῶν» ὅπως λέει ὁ βιογράφος του. Στὰ 46 του χρόνια προσβάλλεται ἀπὸ παραλυσίαν συνεπεία ὑπερκοπῶσεως καὶ ὑπαγορεύει ἀπ' τὸ κρεβάτι του ἕνα ἔργον περὶ σπόρων.

Ἐλεγε! «Σὰς τὸ συνιστῶ: ἐργασθητε, ἂν μιὰ φορὰ συνηθίσετε νά ἐργάζεσθε δὲν

Κί' ἔτσι, σιγὰ, σιγὰ σβύνοντας τὸ παλιὸ κομμάτι τῆς πόλης, θὰ μείνουν τὰ μνημεῖα πού γύρω τους θὰ γίνουν πλατεῖες καὶ πάρκα, κί' ὅπως ὕστερα ἀπὸ λίγο χρονικὸ διάστημα ἢ παλιὰ Ἀθῆνα μὲ τὶς ταβέρνες τῆς καὶ τὰ καθ' αὐτὸ Ἀθηνεῖκα ἔθιμα θ' ἀνήκουν στὸ παρελθόν, ἔτσι καὶ τὰ παλιὰ στενὰ δρομάκια κί' οἱ γραφικὲς συνοικίες μὲ τὴ Θεσσαλονικιώτικῃ ἠθογραφικῇ ζωῇ, οἱ τόσο ἐξυμνησθεῖσαι θ' ἀνήκουν στὸ παρελθόν μένοντας μονάχα, σὰν ἐξαιρετικὰ στολίδια τὰ κειμήλια τῆς, νά θυμίζουον τὸ παλιὸ περίδοξο ἀγλαίωμα τῆς πόλης πού εἴκοσι τρεῖς αἰῶνες διетῆρησε καὶ διατηρεῖ τὸν ἱστορικὸ της βίον.

ΒΑΚΗΣ ΑΤΤΙΚΙΔΗΣ

μπορεῖτε νά ζήσετε χωρὶς αὐτὴ. Ἄλλως τε ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν στὸν κόσμον αὐτόν».

Εὐθύς, τίμιος, καταδικάζει τὴ συνήθεια μερικῶν σοφῶν πού φοβοῦνται τὴν ἀλήθειαν: «Ἡ ἐπιστῆμη, εἶπε στὴν ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν, δὲν πρέπει νά ἀνησυχῇ ὀποιοσδήποτε κί' ἂν εἶναι οἱ φιλοσοφικὲς συνέπειαι τῶν ἐργασιῶν τῆς. Τόσο τὸ χειρότερον γιὰ κείνους πού οἱ φιλοσοφικὲς ἢ πολιτικὲς τους ἰδέαι προσβάλλονται ἀπ' τὶς ἐργασίαι μου.

Μιά καρδιά: Σαυτὸν ἡ ἐπιστῆμη κί' ἡ μελέτη δὲν ἐστέρησαν τὴν καρδιά. «Ἡ φιλοσοφία μου ὅλη εἶναι ἐκ καρδίας», ἔλεγε. Ἀγαπᾶ τοὺς δικούς του. Ὅταν ἔβγαινε ἀπ' τὸ ἐργαστήριόν του, ἢ χαρὰ του ἦταν ὁ κύκλος τῆς οἰκογενείας του. Εἶναι πιστὸς στοὺς φίλους του, ὅλους τοὺς βοηθεῖ, ἀφωσιώνεται πρὸ παντὸς στοὺς ἀρρώστους του σὲ σημεῖο μάλιστα νά μὴ κοιμᾶται γιὰ χατήρι τους. Ἡ ἔμμομη ἰδέα του ἦταν νά ἐξυπηρετεῖ τὸν πλησίον του, νά μετριάξῃ τοὺς πόνους τῆς ἀνθρωπότητος.

II. Ὁ Σοφός:

Τὸ ἔργο τοῦ Παστέρ εἶναι τεράστιον. «Πρὸς ἑκφρασί του μεταχειρίστηκαν ὅλες τὶς λέξεις ὁδὸς τῆς γλώσσης» εἶπε ὁ πρόεδρος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν στὶς γιορτὲς πού ἔγιναν πρὸς τιμὴν του. «Κάθε ἐργασία του ἔφερε καὶ μιὰ πρόοδο στὴν ἐπιστῆμη, μιὰν εὐεργεσίαν στὴν χώρα του μὲν ἀνακούφιση στὴν ἀνθρωπότητα», εἶναι ὁ ἐργάτης τῆς τρομερώτερης ἐπανάστασης πού δῶ καὶ τριάντα χρόνια δόνησε τὴν ἱατρικὴ ἐπιστῆμη. Κί' ὄχι μόνο τὴν ἱατρικὴ. Εἶναι ἀδύνατον νά ἀπαριθμῆσῃ κανένας τὶς ἐπιστῆμες πού δημιουργήθηκαν ἢ ἀνανεώθηκαν ἀπ' τὴν Παστερικὴ ἔποποιαν (Ἀυγενίρη. Ἡ ὁμάς τῶν Πιστῶν).

Ἀκόμη πιὸ ἀδύνατον εἶναι νά ὑπολογισθοῦν οἱ ἀνθρώπινες ὑπάρξεις πού σώθηκαν ἀπ' τὶς γνώσεις του.

III. Οἱ ἄνακ λώψεις του.

Κέντρο τῶν ἐργασιῶν του εἶναι ἡ μελέτη τῶν ζυμῶν καὶ τῶν ζυμώσεων πού τὶς προξενοῦν τὰ μικροβία. Οἱ ἀνακαλύψεις του διαφροῦνται κατὰ τὸν Paul Bert σὲ τρεῖς κατηγορίαι πού συνδέονται μεταξύ τους καὶ συμπληροῦνται ἢ μιὰ τὴν ἄλλη.

α) Κάθε ζύμωσις παράγεται ἀπ' τὴν ἀνάπτυξη ἑνὸς ἰδιαίτερου μικροβίου.

β) Κάθε μολυσματικὴ ἀρρώστεια προέρχεται ἀπ' τὴν ἀνάπτυξη μέσα στὸν ὀργανισμό μας ἑνὸς ἰδιαίτερου μικροβίου.

γ) Τὸ μικροβίον μιᾶς μολυσματικῆς ἀρρώστειας ἂν καλλιεργηθῆ μὲ εἰδικoὺς ὁρῶς χάνει τὴν βλαβερὴ του δραστηριότητα..

Βλέπουμε λοιπόν πώς ο Παστέρ καθιστά φανερή τη δράση των μικροβίων, μελετά τη ζωή τους, τα ήθη τους, το έργο τους. Ύστερα τα αφαιρεί απ' τις μολυσματικές άρρώστειες και τα μεταχειρίζεται προς θεραπεία και προφύλαξιν. Τα συναντά και τα πολεμά σόλη την κλίμακα των ζώντων. Στο φυτικό βασίλειο αναλύει και θεραπεύει τις ασθένειες του κρασιού, του ξυδιού, της μπύρας, και τα εκατομμύρια κερδίζει ή γεωργία, το εμπόριο, ή βιομηχανία. Στο ζωικό βασίλειο οι μάστιγες ήταν πολλές: ή χολέρα των όρνιθων ρήμανε τους όρνιθωνες, ή πανώλης των γουρουινών θανάτωσε σένα χρόνο ένα εκατομμύριο γουρούνια στην Αμερική, ή άνθρακας των βωδιών και των προβάτων εξάφαινε το μισό απ' αυτά, ή ασθένεια των μεταξοσκολήκων επέφερε στη Νότιο Γαλλία, ζημία 1)2 δισεκατομμύριον μέσα σε 20 χρόνια και άπειλοδσε να καταστρέψη τη βιομηχανία.

Ο Παστέρ καταπολεμά όλες αυτές τις ασθένειες και πράγματι τις εξαλείφει.

Ο Μέγας αυτός ευεργέτης της ανθρωπότητας θέλησε πρό παντός να καταπολεμήση τα πολυάριθμα μικρόβια του ανθρώπου. Και ανακάλυψε τό ένα μετα άλλο, τον όρο της λύσσης, της διφθερίτιδος, της πανώλους, του τυφοειδούς, της μηνιγγίτιδος κτλ. Και κάθε μέρα καινούριες ανακαλύψεις στεφανώνουν το έργο του.

Οι μέθοδοι της αντισηψίας και της αποστηρώσεως επιτρέπουν στη χειρουργία επιχειρήσεις που ήταν άλλοτε αδύνατες. Τέτοιο υπήρξε το έργο του. Αυτό ήταν ή μεγαλύτερη επιχείρηση που πραγματοποιήθηκε απ' έναν μόνον άνθρωπο στην υπηρεσία της επιστήμης. Είναι ή πρώτη φορά που πραγματικά ανασύρθηκε μία γωνία του πέπλου που σκέπαζε το μυστήριο της ζωής.

Τα αποτελέσματα, αληθινά πολυάριθμα, τα βλέπουμε μόνοι μας. Η χημεία, οι φυσικές επιστήμες, ή ιατρική, ή χειρουργία, ή γεωργία, ή βιομηχανία χρωαστούν την ύπαρξί τους στην ανακαλύψεις του Παστέρ και ζούν με τάς μεθόδους του. Κι' ακόμα περισσότερο. Δεν υπάρχει άνθρωπος μεταξύ όλων των πολιτισμένων λαών που απ' τη γέννησή του ως τό θάνατό του να μην μεταχειρίζεται έστω και άσυνείδητα τό ευεργετήματα της ιδιοφυΐας του Παστέρ.

VI 'Η επίδρασις του

Αυτή υπήρξε μεγάλη. Στην εποχή του Παστέρ οι ιδέες των άπιστων φιλοσόφων όπως του Aug. Comte, Taine, Renan, Sittre ήταν διαδομένες. «Τό πραγματικό, διατηνονταν, δηλ. τα γεγονότα, τα πράγματα, που αντίλαμβάνομαστε, βλέπομε, πιάνομε, μόνον αυτά υπάρχουν και μάς ένδιαστρον, Όσο για τό ύπερ πέραν κανέναν

δεν μπορεί να τό γνωρίση... "Ας μη μιλούμε περί αυτού!" Ο Παστέρ όμως φρονόδος τό αντίθετο «Πισω απ' τό πυκνό πέπλο των πραγμάτων, έλεγε, υπάρχει μία άπειρη σοφία, ένας νόμος λογικός και ίσχυρός... Η κίνησις του μήλου, που άποσπάται απ' τό δέντρο και πέφτει καταγής, κανονίζεται απ' τό νόμο, τον κυβερνά στον κόσμο».

Με τα άναριθμητα πειράματα ο Παστέρ βεβαιώνει αυτή την αλήθεια: «Τίποτε χωρίς αίτια, Η ζωή βγαίνει απ' ένα σπέρμα.» Επί 20 χρόνια πολλαπλασιάζει τά πειράματά του και άποφάινεται με κύρος άναμφισβήτητο σέ ζήτημα που συγκινεί ολόκληρη την Εύρώπη «ότι ή αυτόματη γένεση δεν είναι δυνατόν να υπάρξη. Πρέπει κατ' ανάγκην να επανέλθωμε ως την αίτια των αιτιών. Του αιώνιου Θεού.»

γ' Ο Πιστός

Ο Παστέρ πίστευε. Η πίστη των άπλών ψυχών τον γοητεύει. «Αγαπητέ μου διδάσκαλε του λέει μία μέρα ένας απ' τάς μαθητάς του, πώς έσεις πουτόσο μελετήσατε τόσο σπουδάσατε, πώς μπορείτε να πιστεύετε; Κι' ο μέγας σοφός απάντησε: Έπειδή μελέτησα και σπούδασα πολύ, έχω πίστι ένός κατοίκου της Βρεττανής. Αν μελετούσα και σπούδαζα ακόμα περισσότερο θα είχα πίστι μίας γυναίκας της Βρεττανής» [Revue des questions scientifiques 1817]

Σε μία συνεδρίαση της Γαλλικής Ακαδημίας ο Παστέρ διεκήρυξε την πίστι του με τον παθητικώτερο τόνο απ' όσους άκουσε ο περασμένος αιώνας «Δεν θα έρωτά πάντα τό ανθρώπινο πνεύμα: Τι υπάρχει πέρα απ' αυτόν τον κόσμο; Μπορεί να σταματήσει τοτό είτε στον χρόνο είτε στο τόπο; Έπειδή τό σημείο στο οποίο σταματά δεν είναι άλλο παρά ύψος άνωτερο μόνον απ' τά προηγούμενα μόλις τό αντιμετώπισει, επανέρχεται πάλι τό ίδιο άδυσώπητο έρώτημα. και πάντα επανέρχεται, χωρίς να μπόρεση να καταπνίξη τη φωνή της περιεργείας. Σε τίποτε δεν ώφελει ν' απομακρυνθοδμε πιδ πέρα ύπάρχουν οι χρόνοι, οι τόποι τά άπειρα μεγαλεία. Κανείς δεν έννοει αυτός τους λόγους. Εκείνος τό διακηρύττει την ύπαρξί του άπειρου συσσωρευει πάνω στην όμολογία αυτή, περισσότερο ύπερφυσικό άφ' ότι υπάρχει σόλες τις θρησκείες. Δεν ύπολείπεται λοιπόν τίποτα άλλο παρά να ύποκλιθοδμε μπρός σαυτήν.»

Κι' ο Παστέρ που την πίστι του βεβαίωσε ή επιστήμη «έξέπνευσε πολύ ήρέμα. Αφού έλαβε χωρίς μυστικότητα μα ούτε και με έπειδειξη τά μυστήρια της Εκκλησίας κρατώντας τό σταυρό στα χέρια του. (βίος του Παστέρ).

N. ΟΛΥΜΠΙΟΣ

Απ' την ζωήν του Βύρωνος

ΠΡΩΤΟΝΟ ΑΣΤΕΡΙ

Τον Άπρίλιο του 1803 τό κτήμα του Βύρωνος, τό Newstead, νοικιάστηκε απ' ένα νεαρό λόρδο Grey. Ο Βύρων θά τό ξανάπαιρνε στη κατοχή του όταν θά γινόταν ένήλικος. Η κ. Βύρωνος ή μητέρα του νοίκιασε ένα σπίτι στο Nottingham, για τό χατήρι του γιου της π' αγαπούσε πολύ τά μέρη εκείνα. Μα τό καλοκαίρι, στίς διακοπές, ο λόρδος Grey τον προσκάλεσε στο Newstead κι' ο Βύρων ένθουσιάστηκε, προς μεγάλη φούδρα της μητέρας του. «Οραία ένταμοιβή. Ηρθα στο Nottingham για να του κάνω τό χατήρι του και τώρα μ' αφήνει μόνη».

Μα μπορούσε να άρνηθεί την εύτυχία να ζήση έστω και λίγους μήνες στο Newstead; Ξαναείδε γεμάτος χαρά τη λίμνη, τό ήγουμενείο (τό κτήμα του ήταν παλιό μοναστήρι) και τίς δεινροστοιχίες...

Ο λόρδος Grey, δεν έμεινε πολύ καιρό στο κτήμα. Έτσι έμεινε ο Βύρων εγκαταλειμμένος μα και μέσα σ' αυτή την εγκατάλειψη άκόμη υπήρχε κάτι τι όμορφο που τον γοητεύε. Ο άνεμος φυσούσε στίς θολωτές αλές. Μέσα στους κήπους τ' άγκάθια έπνιγαν τά τριαντάφυλλα. Προς τό βράδυ οι νυχτερίδες φτερούγιζαν μέσα στο παρεκκλήσι με τά σπασμένα παράθυρα όπου πριν από 300 χρόνια οι καλόγηροι ύμνοδσαν την Μαρία. Μέσα στο πάροχο βρήκε τη βαλανιδιά πουχε φυτέψει πριν απ' έξη χρόνια.

Τό μικρό δειντόκι μεγάλωνε. Αυτή ή ανακάλυψη τον γέμισε χαρά. Αγαπούσε τά προμνήματα τά γεμάτα μυστήριο. Είπε μσο-άσεια μισό-σοβαρά, πώς ή τύχη του θάταν από τώρα και στο έξής δεμένη με την τύχη του δένδρου αυτού. «Έφ' όσον αυτό θα εδημερεί, θα εδημερώ κι' έγώ».

Αγαπούσε να κάθεται πάνω στα

έρείλια και να σκέπτεται τους προγόνους του. Τον John Byron πούχε πάει στίς Σταυροφορίες, τον Παύλο και τον Ουμβέρτο που σκοτώθηκαν στον πόλεμο, στην κοιλάδα του Grecy, τον Ruppert, όλους αυτούς, που ήταν κάποτε νέοι γεμάτοι ζωή σαν κι' αυτόν και που είχαν γίνει σκελετοί, σκόνη, λάσπη, σιές..

Μα την πειδ μεγάλη χαρά τοδδεινε ή γειτονιά του με τό Appesley όπου κατοικούσε ή μίς Μαίρη Chaworth, έγγονη του κ. Chaworth πούχε πέση κάποτε θύμα κάποιου προγόνου του.

Μα αυτό δεν τους έμπόδισε να δεχτούν στο σπίτι τους ένα παιδί 15 χρονών. Άλλωστε ο κ. Chaworth είχε πεθάνει κι' ή γυναίκα του είχε ξαναπαντρευτεί. Όσο για τη Μαίρη Άνν αυτή εύρισκε ιδιαίτερο θέλητρο στη συντροφιά του νεαρού Βύρωνα που τη θαύμαζε για την όμορφιά της.

Η Μαίρη Άνν ήταν 17 χρονών, είχε ένα γαλήνιο πρόσωπο, με γραμμένα φούδια, και μαλλιά όραία. Φυσικά ποτέ δεν σκέφτηκε πώς ήταν ποτέ δυνατόν να γίνη άντρας της ένας άνάτηρος μαθητάκος, έστω κι' αν ήταν ο λόρδος Βύρων. Μα αυτός είχε φαντασία: Είχε διαβάσει πολλά: δεν την ένοχλοδσε καθόλου... Η Μαίρη Άνν ήταν άφελής και δεν ήξερε τον κόσμο σαν μοναχοκόρη μεγαλωμένη μέσα σ' ένα άπέραντο πάροχο. Που νάξερε πώς έκανε περισσότερο κακό ένθαροδνοντας την νεανική αυτή τρέλλα του παιδιού παρά άπο κρούσιας την εύθύς έξ άρχήςδειχοντας μεγάλη ψυχρότητα; Κι' άραγε ήταν κακό αυτό που έκανε; Άραγε δεν είναι καλό, για έναν νέο νάχη όρημητικά αισθήματα; Η Μαίρη Άνν λοιπόν δέχτηκε ευχαρίστως τον θαυμασμό του παιδιού κι' έτσι ο Βύρων άρχισε να πλάθει τά πειδ τολημοδ όνειρα. Αυτή ή περιπέτεια δεν ήταν από τίς πειδ όμορφες

τοῦ κόσμου γιὰ ἕναν φανατικό ἀναγνώστη μυθιστορημάτων καὶ τραγωδιῶν. Οἱ οἰκογένειες τοῦ Βύρωνος καὶ Chaworth, μαλωμένες ἐξ αἰτίας ἐνὸς φόνου, ἦταν οἱ Montaigne καὶ οἱ Carulet, καὶ ἀσφαλῶς ἡ Μαίρη Ἰνν καὶ ὁ Βύρων ἦταν γραφτόνα γίνουσαν ὁ Ρωμαῖος καὶ ἡ Γιουλιέττα τοῦ περὶ συγκινητικῶν ἀπὲρ τὰ ἀληθινὰ δράματα. Θὰ πεῖ: αὐτὴ ἦταν περὶ μεγάλη ἀπὲρ αὐτόν, μὰ πόσο; Αὐτὸ χρόνια.

Δὲν θὰ ἦταν ὅμως οἱ μόνοι... πού θὰ εἶχαν αὐτὴ τὴ διαφορά. Κι ἄλλωστε καὶ αὐτὴ θάθελε ἀσφαλῶς νὰ συμπιλιώσουν τίς δυὸ μαλωμένες οἰκογένειες. Ἡ μεγάλη ἀλλεῖα πού ἔκλεινε τὰ δυὸ κτήματα, τὸ Newstead, καὶ τὸ Annesley, ὀνομάζονταν «Νυμφικὴ Ἀλλεῖα».

Ὁ Βύρων ὄνειροπολοῦσε συχνά... Ἀπὲρ τὴν ἀρχὴ τῶν διακοπῶν κηγαινε κάθε πρωτὴ μὲ τῆλογο ὡς στὸ Annesley. Ἡ διαδοχὴ ἦταν μαγευτικὴ: λόφοι, μεγάλα λειβάδια ὅπου ἔβροσσαν τὰ ἄρνια, καὶ ὅπου ὑψόνονταν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μοναχιασμένα, ὀμορφα δέντρα. Τὸ Annesley ἴσως εἶχε λιγώτερη μεγαλοπρέπεια ἀπὲρ τὸ Newstead μὰ εἶχε πολὺ περισσότερη χάρι. Πίσω ἀπὲρ τὸ σπίτι, ὑψήθηε μιά μεγάλη ταρῖτσα πού τέλειωνε σ' ἕνα τοῖχο τοῦ ὀμοίου ἢ κορυφῆ ζωγραφισμένους... Ὁ κισσὸς πού σέπαζε αὐτὸν τὸν τοῖχο, τὸν στόλιζε. Ἀπὲρ τὴν ταρῖτσα, κατέβιναν στὸ πάροχο ἀπὲρ μιά μεγάλη ὀπρητὴ διπλὴ σκάλα Ἀνάμεσα σ' αἰς δυὸ σκάλες ὑπῆρχε μιά ξύλινη πόρτα. Ὁ Βύρων πού κουβαλοῦσε πάντα μὲ μὴν του πιστόλια, κάθε φορὰ πού περνοῦσε ἀπὲρ ἐκεῖ, σημάδευε. Οἱ Chaworth ἔδειχναν τὴν πόρτα αὐτὴ καὶ ἔλεγαν χαμογελῶντας «Ὅλη αὐτὴ ἡ οἰκογενεῖα ἦταν ἐπικίνδυνη».

Ἄποτε τοῦ προσέφεραν μιά κάμαρα στὸ Annesley γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχει πειὰ ἀνάγκη νὰ γυρῶν τὸ βράδυ στὸ σπίτι του. Στὴν ἀρχὴ ἀρνήθηε, γιατί εἶπε μὲ κάποια δόση εἰρωνίας πῶς φοβόταν μήπως οἱ πρόγονοι τῶν Chaworth κατεβοῦν ἀπὲρ τὰ κάδρα τους γιὰ νὰ σκοτώσουν ἕνα ἀπόγονο τῶν Byron. Ἀρ-

γότερα ὅμως, ἕνα βράδυ, εἶπε σοβαρὰ στὴν Μαίρη—Ἰνν. «Χθὲρ τὴν νύχτα γυρῶντα: εἶδα ἕνα φάντασμα.»

Χαμογέλασαν καὶ τοῦ προσέφεραν φιλοξενία καὶ ἀπὲρ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ δὲν ἔφησε τὸ Annesley.

Τὴν ὑπέροχες διακοπὲς! Ν' ἀγαπᾶς τρελλὰ καὶ νὰ μένης κάτω ἀπὲρ τὴ ἴδια στέγη μὲ τὴν ἀγαπημένη σου.

Τὸ πρωτὴ, νὰ τὴ βλέπεις νὰ ξεπροβάλλη στὴν ταρῖτσα, ἑλαιομένη ἀπὲρ τὸν ὕπνο. Νὰ σελῶννης δύο ἄλογα καὶ νὰ φεύγης καλπάζοντας ἀνάμεσα στὰ λειβάδια. Συχνὰ κάθονταν πάνω σ' ἕνα λόφο, στὴν ἀκρὴ τῆς «Νυμφικῆς Ἀλλεῖας». Στὰ πόδια τους, στὴν πλαγιὰ τοῦ λόφου, μιά δαμάκη ἄναστασε ἀπὲρ φύλλοις, σάλευε ἀνάλαφρα στὸ φῶς τ' ἀγρία λίγο περὶ πέρα, ἡ λίμνη ὁ κάμπος, τὰ δάση... Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ σπαρμένα σπίτια, κατοικίες ἀνθρώπων, πού ἀπὲρ τίς κωμινάδες τους ἀνέβαινε εἰρηνικὸς ὁ καπνός. Ἡ Μαίρη Ἰνν, ἀπολίμβανε τὸ θέαμα τῆς ὀμορφῆς κοιλάδος, πούταν βουτηγμένη στὸν ἥλιο. Ὁ Βύρων κύτταζε τὴν Μαίρη Ἰνν. Δὲν ἔβλεπε τίποτε γύρω του, ἔξω ἀπὲρ αὐτήν. Αὐτὸ τὸ προσωπάκι εἶχε γίνε γι' αὐτόν τὸ μόνο ἀξιοθέατο πρῶτα τοῦ κόσμου. Τὸ εἶχε δεῖ τόσο πολὺ ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ ποτὴ νὰ τὸ ξεχάση. Δὲν ζοῦσε, δὲν ἀνέπνεε παρὰ χάρις σ' αὐτὴ. Ἦταν τὸ φῶς του, ἀκολουθοῦσε τὸ βλέμμα τῆς καὶ ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῆς. Τὴν ἔλεγε, «Πρωῖνὸ Ἀστέρι.» Ὅταν δὲν ἦταν κοντὰ τῆς, ὄνειροπολοῦσε... Ἡ μορφὴ τῆς γέμιζε τὰ ὄνειρά του...

Πότε-πότε τὰ κορμὰ τους ἀκουμποῦσαν ἕνα στ' ἄλλο, τὰ χέρια τῆς τὸν ἀγγίζαν. Τὸ αἶμα τοῦ παιδιοῦ ἔβραζε. Πῆγε μὲ τὴν Miss Chaworth νὰ δῆ κατὰ ὑπόγειες σηλιές «Διασχίσαμε μὲ μιά βάρκα (ὅπου χωροῦσαν μόλις καὶ μετὰ βίας δύο πρόσωπα) ἕνα ποταμάκι, πού κυλοῦσε κάτω ἀπὲρ ἕνα βράχο. Συντροφιά μου σ' αὐτὸ τὸ ταξιδακι εἶχα τὴν Μ.Α.Σ. πού τὴν ἀγαποῦσα ἀπὲρ πολὺ καιρὸ καὶ πού ποτὴ δὲν τῆς εἶχα φανερώσει τὴν ἀγάπη μου ἂν καὶ αὐτὴ εἶμαι βέβαιος πῶς τὴν εἶχε

μαντέψει. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὴ τίς ἐντυπώσεις μου ἀπὲρ αὐτὸ τὸ ταξιδί. Μὰ δὲν μπορῶ νὰ τίς περιγράψω, καὶ αὐτὸ ἀξίζει περὶ πολὺ.» Ἐνα παιδί μπορεῖ νὰ ζήσει χρόνια μὲ μιά τέτοια ἀνάμνηση. Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας μέρας, στὸ Matlock... μὰ μικρὴ λουτροπόλη ὅπου χόρευαν ἦταν μικρὸ Ὁ Βύρων, σὺν κουτοῦσπου ἦταν ἀισθανόνταν γιὰ τὸ χορὸν μὰ μεγάλη περιφρόνησι, ἴσως καὶ μῖσος. Ἀναγκάστηκε νὰ κάθεται ἀκίνητος ἐνῶ ἡ Miss Chaworth χόρευε. Ὅταν μὰ στιγμὴ ἐκεῖνη ἔβλεψε στὴ θέση τῆς, συνοδευόμενῃ ἀπὲρ ἕνα κβαλλιέρο τῆς εἶπε μὲ πίκρα:

«Φαντάζομαι θ' ἀγαπᾶτε τὸν φίλο σας». Τὴν ἐπομένη ἐκδικιήθηκε γιατί ἡ μικρὴ λουτροπόλη ἦταν κοντὰ στὴν ἰδιοκτησία του καὶ εἶχε τὴν εὐχαρίστηση νὰ δεῖξη στὴν ἀγαπημένη του ὅλα ὅσα μὰ μέρα θὰ τοῦ ἀνῆκαν.

Ἡ Miss Chaworth δὲν ἔνοιωθε πῶς κάτω ἀπὲρ αὐτὴ τὴν ἐπίδειξη τῆς παρουσίας του, κρυβόταν μὰ μεγάλη ἀγάπη καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ τὴν κατακτήσει; Τὸ μάντευε μὰ δὲν φανταζόταν πῶς ἦταν κατὰ σοβαρὸ. Ἀγαποῦσε κάποιον ἄλλον τὸν Jack Musters, τὸν πειὸ μεγάλο κνηγὸ τῆς κομητείας. Ἦταν 8 χρόνια μεγαλύτερος ἀπὲρ τὸν Βύωνα, ἀρχετὰ ἀπότομος, μὰ θαυμάσιος ἀθλητῆς. Τὰ φθινοπωρινὰ πρωῖνα οἱ χωρικοὶ τὸν ἔβλεπαν νὰ περπατᾶ στὴν πεδιάδα καὶ νὰ προσπαθῆ μνηρίζοντας τὸν ἄερα νὰ καταλάβη ἂν φθάνουν οἱ παγωνιές καὶ μαζί μ' αὐτὴς ἡ ἐποχὴ τῆς ἀλεποῦς. Ὅταν ἡ Μαίρη Ἰνν κάθονταν δίπλα στὸν Βύωνα πάνω στὸ λόφο καὶ ἔβλεπε τίς φτέρες νὰ σαλεύουν περὶ μινε ν' ἀντικούρη τ' ἄλογο τοῦ Musters. Μὰ μὰ γυναῖκα, νοιώθει ξεχωριστὴ εὐχαρίστηση νὰ ξέρε πῶς βασιλεύει σὲ μιά καρδιά. Δώρισε στὸν Βύωνα ἕνα πορτραῖτο καὶ ἕνα δαχτυλίδι. Τὸ καυμένο τὸ παιδί! Καὶ χωρὶς αὐτὰ, ἦταν τρελλὸ γι' αὐτήν. Ἐξ ἄλλου καὶ ἂν ἤθελε ἀκόμα νὰ τὸ ἀπομακρύνῃ δὲν θὰ τὸ πετύχαινε γιατί ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ γιαιορευτῆ. Δὲν γιαιορευτῆ οὔτε ὕστερα ἀπὲρ μιά μεγά-

λη ταπεινώση. Ἐνα βράδυ στὸ Annesley, ἡ Μαίρη Ἰνν, εἶχε κούλας ἀνεβῆ στὸ πρῶ ὀπάτωμα καὶ ὁ Βύων βρισκονταν ἀκόμα στὸ Χῶλλ ὅταν ἀκούσε μιά κουβέντα, στὴ κορυφὴ τῆς σκάλας. «Νομίζετε πῶς τὸ λογαριάζω αὐτὸ τὸ κουτσὸ παιδί;» ἔλεγε ἡ Μαίρη Ἰνν. Αὐτὴ ἡ φράση τοῦ μάντευε τὴν καρδιά. Βγῆκε ἔξω καὶ ἄρχισε νὰ τρέχη μὲρ τὴ νύχτα, χωρὶς νὰ ξέρη τί κάνει, ὅπου ἔφτασε εἰς τὸ Newstead. Θλίψη θυμὸς, ἐπιθυμία νὰ πεθάνη πόθος νὰ σκοτώση, τὰ περὶ ἄγρια ἀισθήματα τὸν τυροάννησαν ὀλη τὴ νύχτα. Ξαναγύρισε τὸ πρωτὴ καὶ δὲν ἀνέφερε καθόλου ὅτι ἀκούσε. Στὰ 15 τοῦ χρόνια ἔνοιωσε καὶ ὅλας τὴν ἀνάγκη τῆς θείας ἐνὸς προσώπου, τὴν ἀνάγκη τοῦ σὲ κάνει νὰ ὑποφέρης τὸ πᾶν, ἀρκεῖ νὰ τ' ἀντικούρησῃς, ν' ἀγγίξης τὸ χέρι του! Τὴν ἀγαποῦσε τόσο πού στὸ τέλος τῶν διακοπῶν ἀρνήθηε νὰ ξαναγυρίσει στὸ σχολεῖό του. Ἡ κ. Βύωνος τοῦ παροῦγγελε νὰ ξαναγυρίσει «Ἔσεω, τῆς ἔγραψε πῶς ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ γυρίσω. Αὐτὸ θὰ μὲ κάνει δυστυχισμένο. Κι ὅμως θὰ ὑπακούσω. Θάθελα ὅμως νὰ μείνω μὰ μέρα ἀκόμα καὶ σᾶς δίνω τὸν λόγο τῆς τιμῆς μου πῶς αὔριο θὰ φύγω... Λυποῦμαι πολὺ πού δὲν συμπαθῆτε τοὺς ἐδῶ φίλους μου μὰ εἶναι οἱ πρώτοι τῆς κομητείας, καὶ εἶναι ἴσοι μὲ μὲνα καθ' ὅλα. Δὲν θ' ἀσχοληθῶ ποτὴ μ' ἀνθρώπους μὲ τοὺς ὁποίους σεῖς σχετίζεσθε καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ ἀσχολεῖσθε μὲ τοὺς ἐδῶ φίλους μου.» Ἐνα γράμμα περὶεργο γιὰ ἕνα ἀγόρι 15 χρόνῶ.

Μὰ ὁ Βύων δὲν ἔφυγε οὔτε τὴν ἐπομένη οὔτε μετὰ μιά βδομάδα, οὔτε μετὰ 15 μέρες. Στὴς 4 Ὀκτωβρίου ὁ Διευθυντῆς τοῦ Σχολεῖου ἔγραψε καὶ ζήτησε νεὰ γιὰ τὸν μαθητὴ τοῦ ἀπὲρ τὸν διαχειριστὴ τῆς παρουσίας του τὸν Hanson. Αὐτὸς ἀπευθύνθηε στὴ μητέρα τοῦ Βύωνα.

«Καταλαβαίνω πολὺ καλὰ πῶς ἀπορεῖτε καὶ ἔσεε καὶ ὁ διευθυντῆς τοῦ σχολεῖου γιὰ τὴν ἀγγοπορία αὐτῆ τοῦ Βύωνος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς δὲν

νας άνθρωπος που δεν τον είχε δει ο Γιάννης...

Μ' ένα απότομο τινάγμα απελευθέρωσε το πόδι του και πήδηξε στη γη... Τότε αντίκρυσε μια λάμψη σπαθιού, και είδε τη λάμπα έτοιμη να βυθισθή στο στήθος του. Δεν έχασε όμως το θάρρος του σηκωσε το σιδερένιο του μπαστούνι και κτύπησε τον άνθρωπο στο κεφάλι. Με το πρώτο κτύπημα, ακούστηκε ένα μούγκρισμα κι' ο άνθρωπος έπεσε στη γη...

Ο Γιάννης δεν έλαβε τον κόπο να γυρίσει να δει πίσω του. Άκουσε πως οι συμμορίτες έβγαιναν από τον άχρωνα. Μ' ένα πήδημα δρασκελίσαν τον φράκτη, και διευθύνθηκαν άμέσως σ' ένα δασάκι που χανόταν στο σκοτάδι...

Οι συμμορίτες έπεσαν πάνω στον συντροφό τους. Δίσταζαν μια στιγμή πριν να τρέξουν πίσω απ' τη σκιά που μόλις πρόσφτασαν να δούν...

— Έμπρός! Έμπρός, φώναζε ο αρχηγός. Άφήστε αυτόν τον άνοητο που άφησε να τον σκοτώσουν και πιάστε τον φονηρά... Σύντροφοι, προδοθήκαμε. Αυτός ο άνθρωπος μας άκουσε, ή θα τον πιάσουμε ή άλλοιμονό μας χαθήκαμε... Θάρρος σύντροφοι εμπρός... Θα τον πιάσουμε... Ο Γιάννης βυθίζονταν μέσα στο δάσος που δεν ήταν μεγάλο... Απ' την άλλη του πλευρά ήταν η άνοιχτη πεδιάδα φεγγαρολουσμένη, κάτω απ' τον άστερόφωτο ουρανό, μέσα στη νύκτα τη φωτεινή και κρύα. Μά η απόσταση δεν ήταν μικρή. Ο Γιάννης διευθύνθηκε προς τ' άριστερά ενώ οι συμμορίτες έχαναν τον καιρό τους με τους διαταγμούς.

— Απ' εδώ, φώναζε ο αρχηγός. Τον δίκουσα... Απομακρυνθήτε 10 βήματα ο ένας απ' τον άλλον. Μην βγάλετε μιλιά και βυθισθήτε στο δάσος. Εύτυχως μέσα στο δάσος ο Γιάννης βρήκε μια θαυμασία κρύπτη από κορμούς δένδρων και κλαδιά, και κρύφτηκε... Ήταν καιρός γιατί οι συμμορίτες πλησίασαν, τους είδε έπειτα σιγά σιγά να απομακρύνονται, ανάζητωντας τον.

— Σπουδαία... κυνηγητικά σκιλιά, είπε με περιφρόνηση ο Γιάννης... Δρόμο τώρα. Εύτυχως η μητέρα μου μουδωσε γερὰ πόδια....

(Άκολουθεί)

ΒΑΡΚΑΡΟΛΑ

Έγια μόλα, έγια λέσα
τράβα το κουπί
—ώς της θάλασσας τα βάθη
ή βαρκούλα μας άς πάει—
κι' ο πιό νηός από δω μέσα
το τραγούδι θέ να πη...

Το τραγούδι μιάς νεραϊδας
με χρυσά μαλλιά
—έγια μόλα πάμε πρίμα—
που τον όμορφο λεβέντη
στα παλάτια της τραβάει
με παρμένη τη μιλιά.

Έγια λέσα! Κι' ή βαρκούλα
έκανε φτερά,
—σά λευκό θαλασσοπούλι
στου πελάου το σκοτάδι—
και τάγέρι ρυτιδώνει
τά καθάρια τά νερά....

Ναι! τόλόγιωμο φεγγάρι
πρόβαλε ψηλά.
—Παιγνιδιάρικα τά νέφια
τά λευκά τό τριγυρίζουν—
τό χλωμό Σου φως μάς στέλνει
και θαρρείς, χαμογελά....

Και ανάλαφρα στο κύμα
ή βάρκα μου περνά
Έτσι θάθελα ψυχή μου
κάπου οτάνγνωστο να τρέχης
και γλυκά ή θεία λήθη
τις πληγές σου να σφαλνά....

ΜΥΡΑ ΣΥΒΑΒΙΑ

ΣΤΗ ΜΟΥΣΑ

Ζητώντας Σου ένα φίλημα
Τά χείλη Σου έποθούσα
Τό πρώτο Σου όμως μίλημα
Μου είπε πως είσαι ή Μούσα

Προσκυνητής Σου έγένηκα
Στό γλυκομίλημά Σου,
Κι' είμαι ό Κισσός σέ φοινικα:
Στά φύλλα μου σκεπάσου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΑΝΑΝΕΩΣΑΤΕ ΤΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ

ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Πήγα στο δάσος σήμερα την ώρα που του ήλιου οι χρυσακτινες φλογερές σκορπούσαν στη γύρω φύση την πιο γλυκειά νωχέλεια.

Έννοιωθα το σώμα μου να βασανίζεται από μια κούραση τυρρανική και την ψυχή μου πληγωμένη από τ' ανθρώπινα πάθη, άλλ' όμως δε γύριζα, προχωρούσα...

Ήθελα ακόμη πολύ ως να φθάσω εκεί, ναι πολύ... Νοιώθω τά πόδια μου να λυγίζουν κάτω από το βάρος του σώματος και της ψυχής μά άγριος ένας πόθος με κατατρώγει να φθάσω εκεί στο μακρινό δάσος που μακρυνά από κάθε κακία ύφώνεται όνειροφάνταχτο στα τρικυμισμένα βάθη της κουρασμένης ψυχής μου.

Δεν μπορώ όμως, θά πέσω... Προχωρώ... προχωρώ παλεύοντας με το ίδιο το είναι μου. Τά χείλη μου που τά μαντεύω άχρά σαν του θανάτου ψιθυρίζουν: «θά φθάσω!».

Τά χέρια μου απλώνονται ίκετευτικά προς τό πλάνο δράμα, τά δάκρυα τρέχουν άφθονα απ' τά τραγικά μου μάτια, τ' άγκάθια ματώνουν τά πόδια μου.... Προχωρώ... Τά δένδρα μου φαίνονται τώρα πιο μεγάλα και οι όμορφες σιλουέττες τους ξεχωρίζουν πιο καθαρά λίγο ακόμα... νομίζω πως έφθασα... Κάτω από τον ίσκιο ενός δένδρου παράλυτο βαρύ, πέφτει τό κορμί του.

Καθώς τά κλαδιά με περιέλουσαν με τη δροσερή τους άνάσα μου φάνηκε πως μπηκα ξαφνικά σ' ένα μαγικό αϊθέρα όνειρου που μου έσβυνε εντός μου για λίγες στιγμές την συνείδηση του πραγματικού έαυτού μου.

Ψ, τί χαρά θεία μπορεί κανείς να νοιώσει μακρυνά από τον κόσμο!!...

Στη διαύγεια του ζωογόνου και κεχημιπαρένιου άέρα έδρεψα κάποιες τρανές ιδέες ώμορφιάς και πλούτσια μ' αυτές την ψυχή μου. Και τό σώμα μου έγινε έλαφρό σαν πούπουλο.

Άνοιξα τά μάτια μου... ό ήλιος πήγαινε να δύση, Τό φως του αδύνατο τώρα χλωμές άνταύγειες σκόρπιζε στην γύρω φύση.

Σε λίγο θά βραδυαση. Σηκώθηκα... τό δάκτυλά μου άθελα ήλθαν στα χείλη μου και κάποιος γλυκός κι' άπαλός ήχος φιλιού άντήχησε...

Τό έστελνα στην τόσο ζωντανή εκείνη φύση, στην τόσο εύγλωτη άρμονία της. Ήταν ένα φιλι εύγνωμοσύνης...

Κι' έλαφρή στην ψυχή και στο σώμα, σά να πετούσα, έφυγα.

Ο δρόμος μου φάνηκε τόσο λίγος....

ΕΛΛΗ ΣΥΛΓΕΛΙΝΙΔΟΥ

ΘΥΜΗΣΕΣ

Στό Κυριακάτικο δειλινό του φθινοπώρου π' ό γκριζος ουρανός και τό ξεγυμνωμένο δένδρο γεμίζουν την ψυχή μου όλη ήρθαν και μ' είπαν για Σένα...

Μ' έφεραν τό γράμμα Σου με τά μεγάλα στρογγυλά ψηφία που μ' άρεσαν τόσο κάποτε στα γράμματα π' έστελνες στη Πόπη, κι' άφησα τη σκέψη μου γοργά να φτάση σιμά σου να σ' άγκαλιάση με άγάπη και να σε ρωτήσει γλυκά. «Γιατί; ναι γιατί άφισες τό χρόνο να κυλήση δίχως σημεία ζωής σ' εκείνους που σ' άγαπούσαν τόσο; σε κείνους π' άγαπούσεις;...»

Σάν έμεινα πάλι μόνη διάφορες σκηνές από την λιγόχρονη γνωριμία μας ήρθαν στο νοῦ μου ή μια πίσω από την άλλη σαν ταινίες του κινηματογράφου.

Θυμήθηκα τον έρχομό σου από την Πάτρα κάποιον πρωινό της άνοιξης π' ό ήλιος έλαμπε πολύ, που τ' άγέρι δρόσιζε κάθε φλογισμένο μέτωπο και έδινε ανακούφιση σε κάθε πογεμένη ψυχούλα, που τά πουλιά γέμιζαν τον άέρα με τά τρελλά τους πετάγματα.

Έμεινα διαταχτική μπρός σου, ήσουν τόσο μεγάλη στη θωριά! Ό έρχομός σου μου προξένησεκάτι σαν φόβο, κάτι σαν ανατριχίλα χαράς, μά τ' άγνά σου μάτια με κύτταξαν γλυκά κι' άμέσως ό φόβος μου έχάθη και μόνο ή χαρά πλημμύριζε την ψυχή μου.

Άκόμα θυμάμαι κείνη την Κυριακή που τό πρωί πήγαμε οι δύο μας στο Φάληρο δεν μιλούσες καθόλου, πρόωρη νοσταλγία σ' είχε καταλάβει για την πατρίδα σου, τους γονείς σου και κυττούσες μελάγχολα τη θάλασσα.

Κάποια σχέδια που κάναμε για τό απόγειομαξέσταματάίωσε ό μπαμπάς και μείναμε μόνες στο σπίτι όλο τ' απόγειομα. Ή θλίψη σιγά σιγά μάς

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'	15 Φεβρουαρίου 1936	ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ Ι (25)
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΟΔΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ 11β ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Έτησία Δρ. 40	ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ	Έτησία Frances Fr. 15
Έξάμηνος » 25	ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	Τὸ φύλλο δραχ. 4
Τρίμηνος » 15		

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

Γ' Χρόνος

Με τὸ φύλλο αὐτὸ ἡ **Μακεδονικὴ Νεολαία** εἰσέρχεται στὸ γ' ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της. Μέσα στὰ δυὸ χρόνια ποὺ κυκλοφορεῖ πολλὲς ἦταν οἱ ἀντίξοες περιστάσεις ποὺ συνάντησε. Κι' ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ, χάρις στὴν ὑποστήριξη καὶ τὴν ἐκτίμησι τῶν φίλων της, κατῶρθωσε, στὸ μικρὸ αὐτὸ διάστημα, νὰ γίνῃ ἕνα περιοδικὸ ἄσπ.ο τόσο σὲ ἐμφάνισι ὅσο καὶ σὲ ὕλη. Δὲν ἰσχυρίζομαστε φυσικὰ ὅτι φθάσαμε τὸ τέλειο, γιατί, κατὰ τὴν γνώμη μας, ἡ τελειότης δὲν εἶναι ἀνθρώπινη, μὰ νομίζουμε πὼς φθάσαμε σ' ἕνα σημεῖο προόδου.

Τώρα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς εἰσόδου μας στὸν γ' χρόνο δηλώνουμε πὼς ἡ προσπάθειά μας θὰ αἰτεῖται, ὅπως πάντα ἄλλως τε, στὴν διαρκὴ καλλιτέρευσι τοῦ περιοδικοῦ μας. Ἡ **Μακ. Νεολαία** φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ ἕνα περιοδικὸ τέτοιο ποὺ νὰ διαβάζεται ἀπ' ὅλους μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον, νὰ διαβάζεται τόσο ἀπ' τοὺς μικροὺς ὅσο κι' ἀπ' τοὺς μεγάλους. Θὰ συγκεντρῶσει στὶς στήλες της ὅλη γενικὴ ποὺ θ' ἀναφέρεται σὺν τὰ ζητήματα, στὰ γράμματα, στὴν τέχνη, στὴν ἐπιστήμη, κλπ. Δὲν φιλοδοξεῖ νὰ μείνῃ ἀποκλειστικὰ μόνον φιλολογικὸ περιοδικό, γιατί, νομίζουμε πὼς, δὲν ἐξυπηρετοῦμε ἔτσι τὸν σκοπὸ μας.

Εἴμαστε βέβαιοι, πὼς τὸ περιοδικὸ μας μὲ τὴ διαρκὴ του ἐξέλιξη καὶ τὸ νέο καὶ ποικίλο περιεχόμενό του θὰ καταστήσῃ ἕνα περιοδικὸ ποὺ θὰ πληρώ-

σει ἕνα πραγματικὸ κενὸ καὶ θὰ τὸ ὑποδεχθοῦν οἱ παλhoὶ κι' οἱ νέοι μας φίλοι καὶ θὰ τὸ ὑποστηρίξουν μὲ τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμό μὲ τὸν ὁποῖον τὸ ὑποστήριζαν καὶ τὸ ὑποδεχόταν ὡς σήμερα.

Ἐλπίζουμε δὲ πὼς ὅλοι οἱ ἀναγνώστες μας ἐκτιμῶντας τὸ σκοπὸ μας θὰ φροντίσουν γιὰ τὴ διάδοσιν τῆς **Μακ. Νεολαίας** σὲ ἀκόμα εὐρύτερον κύκλο, πρᾶγμα ποὺ θὰ συντελέσει στὴν μεγαλύτερη καλλιτέρευσίν της.

Ἡ «Νέα Ἑστία»

Με τὸ φύλλο τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἡ **Νέα Ἑστία** μπήκε στὸ 10 χρόνον τῆς ἐκδόσεώς της. Ἐννέα χρόνια συμπληρώθηκαν ἀφ' ὅτου τὸ μοναδικὸ μας αὐτὸ περιοδικὸ προσφέρει τίς τόσο πολυτιμὲς ὑπηρεσίας του στὰ ἑλληνικὰ γράμματα.

Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ποὺ ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν κ. **Ξενοπούλου** καὶ ποὺ διευθύνεται τώρα ἀπὸ τὸν κ. **Π. Χάρη**, σὴν διαόρκεια τῶν ἐννέα αὐτῶν ἐτῶν ἔδωσε μιά μεγάλη ὠθησιν στὰ ἑλληνικὰ γράμματα κι' ἀπετέλεσε τὸ μοναδικὸ ὄργανο τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνικῆς παραγωγῆς.

Οἱ σελίδες του στολίσθησαν ἀπ' τὰ διαλεχτότερα κομμάτια τῆς Νεοελληνικῆς πέννας κι' οἱ σελίδες αὐτὲς ἀνέδειξαν πολλὰ νέα ταλέντα ποὺ μᾶς ὑπόσχονται πολλὰ.

Οἱ καινοτομίες στὶς ὁποῖες προβαίνει ὁ κ. **Π. Χάρη** μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς δεκαετηρίδας της εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ καταστήσουν τὴ **Ν. Ἑστία** ἕνα

ἀπ' τὰ καλύτερα κι' ἐκλεκτότερα φιλολογικὰ περιοδικὰ τῆς Εὐρώπης.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

“Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΕΤΑΙ,,

Στὴν πόλιν μας

Ἦταν καιρὸς!

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπένευε βραβεῖο στὸν διαλεχτὸ διηγηματογράφου κ. **Δ. Βουτυράν** γιὰ τὴν 40ετῆ φιλολογικὴ του ἐργασία, καθὼς καὶ στὸν κ. **Ἀριστο Καμπάνη** γιὰ τὴ φιλολογικὴ του ἐργασία. Ἦταν ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ βραβεύσῃ τὸ ὑπουργεῖο τοὺς δύο αὐτοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀφιέρωσαν ὅλη τους τὴ ζωὴ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων.

Νομίζουμε πὼς ἡ ὠραία αὐτὴ χειρονομία τοῦ ὑπουργείου δὲν πρέπει νὰ ναι ἡ μόνη. Πρέπει νὰ ἀπονείμῃ βραβεῖα σὺν ὅλους ἐκείνους ποὺ προσέφεραν τίς ὑπηρεσίας των καὶ κατηνάλωσαν ὅλη τους τὴ ζωὴ στὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησι

Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου ἀπονομὴ βραβείου καὶ στὸ περιοδικό, αὐτὸ «διὰ τὴν 30ετῆ συνεχῆ ἔκδοσίν του» δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀπαρατήρητη. Μεύχαριστῆσι βλέπουμε πὼς τὸ κράτος ὄχι μόνον ἄρχισε νὰ δείχνῃ ἕνα ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κίνησιν ἐν γένει τῶν γραμμάτων μὰ κι' ὅτι ἄρχισε κι' ὕλικά νὰ βραβεύῃ ὅλους ἐκείνους ποὺ μὲ τίς πνευματικὰς δυνάμεις ποὺ διαθέτουν συνετέλεσαν στὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς κινήσεως τοῦ τόπου μας.

Ἐλπίζουμε πὼς ἡ ὠραία αὐτὴ ἀρχὴ τοῦ ὑπουργείου θὰ συνεχισθῇ πρὸς μέγιστην ὠφέλειαν τῆς ἐν γένει πνευματικῆς ἀναπτύξεως στὸν τόπο μας.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Στὴν ἐπιστολὴ τῆς **Αὐγῆς Ρόδου** ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενον φύλλο ἔγινε τὸ ἔξης λάθος ποὺ διορθώνουμε. Στὴ σελίδα 275 στίλη Α' στίχος 19 θέλει **φιλολόγων** ἀντὶ **φιλοσόφων**. Διορθῶστε το.

Ὅταν πρωτοαναβίβασθη στὴν Ἀθήνα τὸ ἔργο τοῦτο τοῦ κ. Σπύρου **Μελᾶ** κι' ἔγινε τόσοσ θόρυβος γύρω ἀπ' αὐτό, εἶχα σχηματίσει τὴν ἐντύπωσιν—ἀπ' ὅσα ἐννοεῖται διάβασα—πὼς θὰ πρόκειται γιὰ κάποιο ἀριστούργημα, γιὰ κάποιο φωτεινὸ σημεῖο στὸ στερέωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου.

Κι' ὅταν πάλι διάβασα τὸ ἴδιο ἔργο στὴ **«Νέα Ἑστία»** τότε εἶδα πὼς δὲν ἄξιζε νὰ γίνῃ καὶ τόσοσ θόρυβος γύρω του. Τὸ διάβασμα τοῦ ἔργου δὲν μοῦ ἔδειξε πὼς ἦταν τὸ φωτεινὸ ἐκείνο σημεῖο ποὺ στὴν ἀρχὴ ὑπέθεσα.

Μὰ ὅταν τέλος τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου νὰ παίζεται στὴν σκηνὴ ἀπ' τὸ θίασο τῆς Ἀλικῆς τότε καὶ μόνον τότε ἔδραιώθηκε μέσα μου ἡ πεποίθησι πὼς πρόκειται πραγματικὰ γιὰ ἕνα ἀριστούργημα τῆς θεατρικῆς μας παραγωγῆς.

Εἶναι πραγματικὰ πολὺ περίεργον τὸ φαινόμενον αὐτό. Ἄλλη ἐντύπωσι νὰ σχηματίσῃ κανένας γιὰ ἕνα ἔργο θεατρικὸ ποὺ τὸ διαβάσει κι' ἄλλη ἐντελῶς διάφορη γιὰ τὸ ἴδιο ἔργο ποὺ τὸ βλέπει νὰ παίζεται στὴ σκηνὴ.

Τὸ ἔργο τοῦ **Μελᾶ** μᾶρσε. Εὐτύχησα νὰ τὸ δῶ νὰ παίζεται τόσο ἀπ' τὸ θίασο Ἀλικῆς μὲ τὸν **Νέζερ**, ὅσο κι' ἀπ' τὸ θίασο **Κοτοπούλη** μὲ τὸν **Λογοθετίδη**. Ποιὸς ἔπαιζε καλύτερα; Κατὰ τὴ γνώμη μου ὁ **Νέζερ** ἔπαιζε πολὺ-πολὺ καλύτερα, ἂν καὶ σὲ μερικὰς σκηνὰς στὶς πολὺ κωμικὰς, ὕστεροῦσε τοῦ **Λογοθετίδη**. Μὰ γενικὰ ὡς μπαμπᾶς ὁ **Νέζερ** ἦταν ἀφθαστος.

Γενικὰ τὸ ἔργο αὐτὸ ἄρσε ὑπερβολικὰ καὶ στὸ κοινὸ τῆς πόλης μας ὅπως ἄλλωστε τὸ ἀπέδειξαν καὶ οἱ συνεχεῖς παραστάσεις του τόσο ἀπ' τὸ θίασο Ἀλικῆς ὅσο κι' ἀπ' τὸ θίασο **Κοτοπούλη**.

Ο ΡΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΤΣΟΥΛΟΥΦΙ

Αυτή είναι η τύχη των καλλιτεχνών στην Ελλάδα! Έφ' όσον ζούν τους παραγνωρίζουν και τους περιφρονούν. Και μόνον όταν πειά φύγουν απ' τον κόσμο αυτόν τότε αναγνωρίζεται ή αξία τους και τους τιμούν και τους θανμάζουν.

Έτσι έγινε και με τον Αιμίλιο Ριάδη. Έφ' όσον ζούσε τον αγνοούσαν και τώρα τον τιμά ή Έλλάς και κάνουν γιορτές για τη μνήμη του και καλλιτεχνικά μνημόσυνα.

Μέσα σι' άλλα, ο σύλλογος άποφοίτων Γυμνασίου θηλέων της πόλης μας διοργάνωσε μιá γιορτή του άπάγγελαν ποιήματα του Αιμιλίου Ριάδη και παρέστησαν τό παραμυθόδραμά του ό «Ρικέσ με τό τσουλουφι».

Οί ήθοιοιόι άν και έρασιτέχνες έστάθησαν πολύ καλοί στο ρόλο τους. Η σκηνοθεσία επίσης άρκετά έπιτυχημένη...

Γενικά ή παράσταση είχε έπιτυχία τόση που θα έπαναληφθή και πάλι.

Ο ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πήραμε τά περιοδικά:

Έλληνική Επιθεώρησις της Δνίδος Εύζ Ζωγράφου με διαλεκτή όπως πάντα ύλη.

Ο Φίλος τών Ζώων με ύλη που ενδιαφέρει κάθε άνθρωπο που αγαπά τά ζώα.

Υπαιθρο τό περιοδικό τών φυσιολατρών με πολυτελέστατη εμφάνιση.

Νεανική Δράσις, που επανέλαβε την έκδοσή του, με άρχισυντάκτην τον κ. Ρένον Γραικόν.

Ποιμήν που εκδίδεται άπ' την Ίερά Μητρόπολη Μυτιλήνης με θερησκευτική κι' άλλη ποικίλη ύλη.

Πήραμε ακόμα τά περιοδικά Άγιον Γάσωνα και Σοπίπατρον. Ηχώ, Αγώνα της Γυναίκας, Προμηθεά, Διδακτική Ηχώ, Ατομική ψυχολογία κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

ΑΓΑΠΗΤΗ «ΜΑΚ. ΝΕΟΛΑΙΑ»

Πρό ήμερών όλος τυχαία έπεσε στα χέρια μου τό περιοδικό «δ φίλος τών Ζώων» που εκδίδεται άπ' τό σύλλογο προς προστασίαν τών ζώων, ένα περιοδικό πρωτότυπο στο είδος του, άρτιο καθ' όλα.

Διαβάζοντας κανείς τις σελίδες του, μέσα στις όποιες με πειστικότητα κι' επιχειρήματα όρθά κι' άναμφισβήτητα υποστηρίζεται πώς οι άνθρωποι πρέπει να αγαπήσουν τά ζώα, γίνεται, σε βεβαιώ. άμέσως ένας άπ' τους πιο θερμούς όπαδούς του περιοδικού αυτού, ένας άπ' τους πιο φανατικούς φίλους τών ζώων, τών δυστυχημένων αυτών πλασμάτων που τόσο τά κακομεταχειρίζονται οι περισσότεροι άνθρωποι.

Ήμouνα πάντα—χωρίς να είμαι και πραγματικός ζωόφιλος—ένας άπό κείνους που πίστευαν κι' υποστήριζαν πώς πρέπει να τιμωρούνται εκείνοι που κακομεταχειρίζονται τά ζώα. Τώρα όμως άφ' ότου διάβασα ή μάλλον ρούφηξα κυριολεκτικά τό περιεχόμενο του παραπάνω περιοδικού, έγινε ένας άπ' τους πιο φανατικούς ζωόφίλους, υποστηρίζοντας πώς πρέπει να περιποιηόμαστε τά άτυχα αυτά πλάσματα που λέγονται ζώα.

Με τό γράμμα μου αυτό έχω σκοπό να συστήσω στη Διευθύνουσα έπιτροπή να άφιερώνη κάθε τόσο λίγο χώρο σου, μέσα στον όποιο να γράφεται κάθετι σχετικό με τη ζωοφιλία.

Με την βεβαιότητα πώς ή πρότασή μου θα γίνει άποδεκτή.

Με εκτίμηση

Αναγνώστης σου

ΣΗΜ. Μ. Ν.

Είναι περιττό να τονίσουμε πώς τό γραμμα του φίλου μας μάς βρήσκει άπόλυτα συμφώνους. Θα παρακαλούσαμε μάλιστα τον αναγνώστη μας αυτόν πρώτος, μέσα άφ' ότου του ή μ' ότι δήποτε άλλο έγχειρίσει την στήλη αυτή. Θα είμαστεν δε έξαιρετικά ευτυχείς άν κάθε αναγνώστης μας μάς έστελνε κάθε τι που θα άφορούσε τά δυστυχημένα αυτά πλάσματα που λέγονται ζώα, όπως γράφει κι' ό αναγνώστης μας.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Με την είσοδο της «Μακεδ. Νεολαίας» στο Γ. έτος της έκδόσεώς της εκφράζουμε σ' όλους τους αναγνώστες μας τις πιο θερμές μας ευχαριστίες για την ύποστηρίξη τους, χάρις στην όποία κατώρθωσε τό περιοδικό μας να φτάση στο σημείο που βρίσκεται σήμερα.

Είμαστε βέβαιοι πώς οι αγαπητοί μας φίλοι θα έξακολουθήσουν να περιβάλλουν τό περιοδικό μας με την ίδια εκτίμηση και πώς θα φροντίσουν όπως και στο παρελθόν για την εύρεία διάδοσή του.

Η αγάπη βέβαια αυτή τών αναγνωστών μας μάς δημιουργεί ύποχρεώσεις άς είναι δε βέβαιοι ότι έμεις θα καταβάλλουμε όλες μας τις προσπάθειες για την διαρκή καλλιτέρευση του περιοδικού.

Όπως βλέπουν κι' άλλου οι φίλοι μας άποφασίσαμε να δώσουμε στο περιοδικό μας μιá μορφή γενικότερη, να δώσουμε ύλη που να ενδιαφέρει όλους τους αναγνώστες μας. Κι' έτσι είμαστε βέβαιοι πώς θα ίκανοποιηόμαστε τις άπαιτήσεις κάθε αναγνώστου μας.

Με τό προηγούμενο φύλλο έληξαν οι συνδρομές σας.

Παρακαλούμε όλους τους φίλους μας να ανανεώσουν τό ταχύτερο διευκολύνοντας μας έτσι στην άπρόσκοπη έκδοση της Μακεδονικής Νεολαίας.

Ζητούμε συγγνώμη από μερικούς συνεργάτες μας για τη μη δημοσίευση τών διηγημάτων και ποιημάτων με πρωτοχρονιάτικη ύλη. Δυστυχώς λόγω της μη έκδόσεως πρωτοχρονιάτικου φύλλου, όπως είχαμε, σκοπό να βγάλουμε, δε μπορέσαμε να δημοσιεύσουμε τά τόσο διαλεχτά αυτά κομμάτια τών φίλων συνεργατών μας. Είμαστε βέβαιοι πώς θα τύχουμε της συγνώμης τών συνεργατών μας, μιá και λόγοι άνώτεροι άπό τη θέλησή μας, συνετέλεσαν στη μη δημοσίευση τών κομματιών τους.

Θα περιμένουμε τώρα να μάς στείλλουν τη νέα τους συνεργασία που θα δημοσιεύσουμε μ' έξαιρετική χαρά.

Σε λίγες μέρες κυκλοφορεί ή μελέτη του συνεργάτου μας κ. Γ. Μυλωνογιάννη «Ο Σκαρίμπας». Πρόκειται για μιá έξαιρετική μελέτη, που πρέπει να διαβασθή άπό κάθε νέο που άσχολείται με τά γράμματα.

Πληροφορούμαστε ακόμα πώς κι' ό συνεργάτης μας Γάκης Δόξας πρόκειται να εκδώσει μιá συλλογή διηγημάτων.

Στά γραμματα τών φίλων μας θ' άπαντήσουμε στο προσεχές.

ή Μακεδονική Νεολαία

Ο διάσημος Έλλην ύψίφωνος κ' ΐδ. Δάππας έδωσε ένα ρεσιτάλ στην πόλη μας που τό διοργάνωσε τό Ώδειο της πόλεώς μας. Τό πολυπληθές κι' εκλεκτό άκροατήριο που γέμισε άσφυκτικά την αίθουσα του κινηματογράφου Ήλύσια, άποθέωσε κυριολεκτικά τό διαλεχτό μας καλλιτέχνη.

Στις έβδομαδιαίες φιλολογικές σελίδες τών εφημερίδων της πόλεώς μας Νέα Άθήνα και Μακεδ. νία δημοσιεύονται πεζά και ποιήματα γνωστών λογοτεχνών τόσο της πόλης μας όσο και άλλων. Νομίζουμε πώς με λίγη προσοχή στην έπιμέλεια της ύλης θα μπορέσουν οι εφημερίδες αυτές με τις φιλολογικές τους σελίδες να βοηθήσουν την λογοτεχνία περισσότερο και άποτελεσματικότερα.

Όλος ό τύπος της Έλλάδος, ήμερήσιος και περιοδικός, άφιέρωσε στήλες όλόκληρες για τόν διάσημο άγγλο συγγραφέα Ρ. Κήπλιγγ που πέθανε πρό ήμερών.

Η Άκαδημία Άθηνών άπένειμε τά χρυσά έτη του Κοραή σε δύο φοιτητές του Πανεπιστημίου μας που άρίστευσαν στις πτυχιακές τους έξετάσεις.

Ο καθηγητής της έδρας του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο μας Γεώργιος Σπυρόπουλος έδωκε μιá διάλεξη στο άμφιθέατρο του Πανεπιστημίου σχετικά με τό άρθρο 16 του καταστατικού της Κ.Τ.Ε. Ο όμιλητής με την έπιστημονικότητα που τον χαρακτηρίζει ανέλυσε όλα τά σχετικά με τό άρθρο αυτό ζητήματα κι' άπέσπασε τά χειροκροτήματα τών άκροατών του που είχαν γεμίσει την αίθουσα του Άμφιθεάτρου.

Η Άκαδημία Άθηνών άπένειμε μετάλλιον στο περιοδικό ή «Διάπλαση τών παιδων» για την πενηνταετή συνεχή Έκδοσή του. Με χαρά είδαμε τό άνώτατο τουτου πνευματικό ίδρυμα να έπιβραβεύει τους κόπους και τις θυσίες του σεβαστού μας κ. Παπαδοπούλου, του ίδρυτού, εκδότου και διευθυντού της, που επί 55 συνεχή τώρα χρόνια ως μόνο σκοπό της ζωής του έθεσε τό να δώση στα παιδιά της χώρας μας, τό περιοδικό τους, μέσα στις σελίδες του όποιου βρίσκουν κι' οι μεγάλοι ακόμα τόσα και τόσα ενδιαφέροντα πράγματα.

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου μας κ. Γ. Άποστολάκης έβγαλε ένα καινούργιο βιβλίο «Ο Άριστοτέλης Βαλαωρίτης» μέσα στις σελίδες του όποιου βρίσκει την ευκαιρία να κατακρίνη την άπό μέρους της Άκαδημίας άνάθειν της έπιμελείας της έκδόσεως τών έργων του Σολωμού στον φιλόλογο και εκδότη του Νεοελληνικού άρχείου κ. Ν. Τωμ δάκην.

Ω.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ο χώρος αυτός θα διατίθεται τακτικά σε κάθε φύλλο χάριν των αναγνωστών μας. Με τις Μ.Α. ο κάθε αναγνώστης μας θα μπορεί να ερχεται σε επικοινωνία με τους άλλους αναγνώστες του περιοδικού, κι έτσι θα δημιουργηθούν γνωριμίες που θα αποβούν ασφαλώς όφελιμες σόλους σας.

Τιμολόγιον

Για μιά ως δέκα λέξεις δραχμές τρεις το ελάχιστο τίμημα. Πέραν των 10 λέξεων δραχμᾶς 0,30 ή λέξεις με απλά στοιχεία, 0,50 με παχέα και Δρ. 1 με κεφαλαία. (Η προπληρωμή είναι απαραίτητη).

Γ-1. Μπαίνοντας στον κύκλο της *Μακεδονικής Νεολαίας* χαιρετώ όλους-ες.

Δόν Χ.

Γ-2. *Γράψε* με θυμάσαι καθόλου ή με ξέχασες; Ξύλο που... μου χρειάζεται!

Σεπ. Λόρδος

Γ-3. Συνεπεία επανειλημμένων προσκλήσεων εισέρχομαι εκ νέου εις τον πολεμικόν στίβον... "Οθεν... τρέμετε!! *Σεπεσμένη Δαίδη*, ή μεταμόρφωσίς σου προκαλεί *δέος!* Γιατί όμως απεφάσισες να έκαστρατεύσης; Μήπως έχεις σχέδια κατα κτητικά!..

ΤΡΙΣΚΑΤΑΡΑΤΟΣ

Γ-4. Το τέλος του κόσμου έφτασε! Μετανοείτε και προσεύχεσθε.

Μεσοίας

Γ-5. *Γράψε*, πώς τὸ λέν εκείνο τὸ μουρουνόλαδο που μοιάζει σα... μαρμελάδα;

Ρέλια, "Ελλη

Γ-6. *Τρισκατάρατε*, ευχαρίστως πληροφοροῦμαι ότι αποφάσισες να εγκαταλείψης τὴν ἀπάνεια στήν ὁποία έπσες τὸν τελευταίον καιρό και να δώσης σημεία ζωῆς. Αναμένω ἐναγωνίως συνέχειαν ἀψυμαχιῶν.

Σεπεσμένη Δαίδη

Γ-7. *Αγραμπιλη*—*Πειραιωτάκι*—*Εγγή* θα θέλατε να σᾶς κατακεραυνώσουν;

'Ακριβοθώρητος

Γ-8. *Ρέλια* Γράμμα... τηλεγραφικῶς έλαβα Περισμένο τὴν ἐρμηνεϊαν ταχυδρομικῶς. Δὲν κατάλαβα γὰρ!...

Σ

Γ-9. *Νταϊζη*. Ἡ ἀξιότιμος οἰκογένεια σεῦ χαριστεί για τις πρωτοχρονιάτικες εὐχές καθὸς και τὴ Δικηγορίνα. Πολύ γρήγορα βλέπεις.

Έμαθα ἀπὸ τὴ Λουκία καί ευχαρίστο σχετικά με σενα. Εἶν' ἀλήθεια; Πάντως δέξου τὰ συγχαρητήρια μου.

Σεπεσμένη Δαίδη

Γ-10. *Ανν*, *Κυρέλλα*, *Ριρή* τριᾶς ὁμοούσιος και ἀχώριστος τι γίνεστε; Έτσι τόσο εύκολα εξαφανίζεστε!

Δόν Χ.

Γ-11. *Γράψε* εἶμασταν σε θεατρικὴ παράσταση, στεναχωρεθήγα με, φύγα με, σὶοπ. Πήγα με σε ἀνεπίσημο χορό πριν μποῦμε ὁμως, φύγαμε

"Ελλη

Γ-12. *Νυφὸνλι Τ' οὐρανοῦ* ή Α. Πέταρη κι' ἐγὼ περιμένουμε ὁλοένα εἰδήσεις σου. Νὰ φταῖν πάλι τὰ γαλλικά;

Νατάσα

Γ-13. *Γράψε* φαίνεται πὸς ἀρκετά σε τραβῶν μερικὲς καινούργιες ὑποθέσεις ὥστε να ξεχνᾶς πὸς μερικοὶ περιμένουν ἀνυπόμονα νέα σου.

Σεπεσμένη Δαίδη

Γ-14. *Ιγράμπιλη*, *Δεπτούλα* τί μου γίνεστε; Κοντεύω να ξεχάσω τὸ... γραφικὸ σας χαρακτήρα.

Ρέλια

Γ-15. *Χρυσάφενεια Δύση*, τί γίνεσαι; Γιατί ή τόση σιωπή;

Σ.Α.

Γ-16. *Τρισκατάρατε* τί μᾶς γίνηκες τόσο καιρό; Μήπως επανέλαβες τὰ παλιὰ μακρινὰ ταξείδια σου, ἀνά τις ἐξωτικὲς χῶρες; Χ

Γ-17. *Ο Ταρζάν* ἀφ' ὅτου μᾶς ἔγινε φοιτητὴς τῆς Γεωπονίας μᾶς σκότισε. Στέκεται, περπατά, κάθεται, κοιμάται, ὅλο περὶ γεωπονίας μιλά. Τί σου είναι τέλος πάντων μερικοὶ φοιτητὲς που πεθαίνουν για ἐπίδειξη. "Αμ-κι' ὁ ντὲ *Σερπὸς* τί σᾶς λέει με τὸν χαρτοφύλακα ὑπὸ μάλις; Καῦμένοι νομικοὶ πὸς σᾶς ἔξευτελίζει, δυστυχισμένοι σσιασλιστὰί πὸς σᾶς γελοιοποιεῖ!

Κουτσομπόλα

Γ-18. *Φιλέρημε*, *Γλυκειά Παρηγοριά*, *Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων* μιά καρτούλα σας θα μεδχαρισταῦσε ἐξαιρετικά.

Τάκης

ΚΡΕΜΑ—ΓΚΑΣΤΟΝ

Διατηρήσατε τὴν καλλονὴν σας μεταχειριζόμεναι τὴν κρέμα "ΓΚΑΣΤΟΝ", βραθευθεῖσαν μετ' ἐπαίνου στήν Διεθνή "Εκθεσι Θεσσαλονίκης. Πωλεῖται στὰ καταστήματα εἰδῶν πολυτελείας και τὰ καλά Φαρμακεία.

ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
ΕΓΝΑΤΙΑΣ 34
ΣΤΑΣΙΣ ΚΟΛΟΜΒΟΥ
Σᾶς ἐγγυᾶται:
ποικιλίαν
βλυσισιμάτων
καὶ τινὰς λογικὰς
ἰδεώδη
ἀγνότητα
ὕλικῶν
Θὰ γευμα-
τίσητε
ἐφθηνά
καὶ ἐκλε-
κτά.
ΚΟΥΖΙΝΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ
ΕΝΤΡΑΔΕΣ
ΨΑΡΙΑ
ΚΤ.Λ.
Εἰς τοὺς προκαταβάλλοντας
γίνεται ὀχρητικὴ ἐκπτώσις
Φάνης

Πάντοτε φθηνότερα

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ & ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΓΟΡΑ

ΕΡΜΟΥ 18

Καμπαρντίνες, Παλτά,
Ἀδιάβροχα, Ὑποδήμα-
τα ἀνδρικὰ καὶ παιδικά.

Κασμήρια Ἀγγλικά καὶ
τὰ ἄφθαστα τῶν Ἑλλη-
νικῶν "BRITANIA,,

Πλεκτά, Μάλλινα,
Μπλουζες, Ζακέτες,
Πουλόβερο, Φανέλλες,
Ὑποκάμισα, Γραβάτες

Δῶρα χρήσιμα ==
== Παιγνίδια ὠραία

Καὶ

ΜΑΛΛΙΑ ΝΗΜΑΤΑ "ΦΛΟΣ,,

ΠΛΟΥΤΟΣ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ

ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ